

ความรู้เกี่ยวกับพระราชพิธี รัฐพิธี พิธี
และเครื่องราชอิสริยาภรณ์

พระราชพิธี

หมายถึง งานที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ กำหนดไว้เป็นประจำ
ตามราชประเพณี

** ก่อนถึงงานพระราชพิธีจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้มี **หมายกำหนดการ** ของงานพระราชพิธี

พระราชพิธี

แบ่งเป็น ๒ ประเภท ...

- **พระราชพิธีประจำ** คือ งานที่กำหนดไว้ประจำปีโดยพระมหากษัตริย์จะเป็นผู้กำหนด
- **พระราชพิธีพิเศษ** คือ งานพระราชพิธีที่จัดขึ้นนอกเหนือจากพระราชพิธีประจำปี

ตารางกำหนดพระราชพิธี ประจำปี

ที่ข้าราชการและผู้มีตำแหน่งเฝ้า ฯ จะเข้าเฝ้า ฯ

ลำดับ	ชื่อพระราชพิธี	วันเดือนของปี	เวลา	สถานที่	การแต่งกาย	หมายเหตุ
๑.	ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลมาฆบูชา	ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓	๑๗.๐๐ น.	พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม	ปกติขาว	
๒.	วันพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชและวันที่ระลึกมหากงักรบรมราชวงศ์	๖ เมษายน	๑๗.๐๐ น.	พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดารามและปราสาทพระเทพบิดร	ปกติขาว	มีรัฐพิธีอีกพิธีหนึ่งคู่กัน ณ ปฐมบรมราชานุสรณ์ สะพานพุทธยอดฟ้า ก่อนเสด็จ ฯ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

๓.	สงกรานต์	๑๕ เมษายน	๑๐.๓๐ น. ๑๗.๐๐ น.	หอพระสุลาลัยพิมาน หอพระราชมณเฑียร พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และหอพระนาก	ปกติขาว	หอพระสุลาลัยพิมานและหอพระราชมณเฑียรเป็นการส่วนพระองค์
๔.	ฉัตรมงคล	๓ พฤษภาคม ๔ พฤษภาคม ๕ พฤษภาคม	๑๗.๐๐ น. ๑๗.๐๐ น. ๑๐.๓๐ น. ๑๗.๐๐ น.	พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย พระที่นั่งดุสิต ฯ พระที่นั่งดุสิต ฯ พระที่นั่งดุสิต ฯ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ปราสาทพระเทพบิดร	ครึ่งยศ ครึ่งยศ ปกติขาวติดเหรียญ เต็มยศ จูลจอมเกล้า	

๕.	พิธีมงคลจรด พระนังคัล แรกนาขวัญ ในวันรุ่งขึ้น	ราวเดือน พ.ค.	๑๗.๐๐ น. ๘.๓๐ น.	พระอุโบสถวัด พระศรีรัตน ศาสดาราม ณ มณฑลพิธี ท้องสนามหลวง	ครึ่งยศ ปกดิขาว	
๖.	ทรงบำเพ็ญพระราช กุศลวิสาขบูชา	ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖	๑๗.๐๐ น. ๑๘.๐๐ น.	พระอุโบสถวัด พระศรีรัตน ศาสดาราม พระอุโบสถวัด พระศรีรัตน ศาสดาราม	ปกดิขาว ปกดิขาว	ทรงตั้ง เปรียญธรรม

๗.	พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระ ราชกุศลในโอกาสกษัตริย์ คล้ายวันสวรรคต พระบาทสมเด็จพระปรเมนท รมหาอานันทมหิดล พระอัฐม รามาธิบดินทร และ พระราช กุศลทักษิณานุปทานพระบรม อัฐิสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราช ชนกและสมเด็จพระศรีนคริน ทราบรมราชชนนี	๕ มิถุนายน	๑๗.๓๐ น.	พระที่นั่ง อมรินทรวินิจฉัย	ครึ่งยศ	
๘.	ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลวัน อาสาฬหบูชาและเทศกาล เข้าพรรษา	ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘	๑๗.๐๐ น.	พระอุโบสถวัด พระศรีรัตน ศาสดาราม	ปกดิขาว	

๕.	เฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร	๒๘ กรกฎาคม	๕.๐๐ - ๑๗.๐๐น.	ในพระบรมมหาราชวัง	ปกติ ขาว	มีการลงพระนามและถวายพระพร
๑๐.	เฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ	๑๒ สิงหาคม	๕.๐๐ - ๑๗.๐๐น.	ในพระบรมมหาราชวัง	ปกติ ขาว	มีการลงพระนามและถวายพระพร
๑๑.	ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลวันปิยมหาราช	๒๓ ตุลาคม	๑๗.๐๐ น.	พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย	เครื่องยศ	มีรัฐพิธีที่ลานพระราชวังดุสิต

๑๒.	ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน	ราวเดือน ต.ค. - พ.ย. แรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๑	ประมาณ ๑๖.๐๐ น.	พระอารามหลวง สุดแต่จะทรงพระ กรุณา โปรดเกล้าฯ	เต็มยศ	
๑๓.	เฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	๕ ธันวาคม ๖ ธันวาคม	๕.๐๐ - ๑๗.๐๐ น. ๑๐.๓๐ น.๑๗.๐๐ น. ๑๐.๓๐น.	ในพระบรมมหาราชวัง พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย	ปกติขาว เต็มยศจักรี สายสร้อย จูลจอมเกล้า เต็มยศ จูลจอมเกล้า เต็มยศ นพรัตน์หรือ ช้างเผือก	
๑๔.	ฉลองวันพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	๑๐ ธันวาคม	๑๗.๐๐ น.	พระที่นั่งอนันตสมาคม	เต็มยศ ช้างเผือก	

รัฐพิธี

หมายถึง งานที่รัฐบาลกราบบังคมทูลขอพระมหากษัตริย์ให้ทรงรับไว้เป็นงานรัฐพิธี

มี**หมายกำหนดการ**ที่กำหนดไว้เป็นประจำ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธานในพิธี

หรือทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีผู้แทนพระองค์เสด็จพระราชดำเนินไปเป็นประธาน

รัฐพิธี แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท ดังนี้

- ▶ รัฐพิธีประจำ คือ งานรัฐพิธีที่กำหนดไว้เป็นประจำปี
- ▶ รัฐพิธีพิเศษ คือ งานรัฐพิธีประกอบขึ้นนอกเหนือจากรัฐพิธีประจำปี

ตารางกำหนดวันรัฐพิธี ประจำปี

ที่ข้าราชการและผู้มีตำแหน่งเฝ้าฯ จะเข้าเฝ้าฯ

ลำดับ	ชื่อรัฐพิธี	วัน เดือน ของปี	เวลา	สถานที่	หมายเหตุ
๑.	วันพืชมงคล มหาดไทย	๑๖ มกราคม	๑๔.๐๐ น.	พระบรมราชานุสาวรีย์ พืชมงคล มหาดไทย อุทยาน ประวัติศาสตร์สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย	
๒.	วันสมเด็จพระนเรศวร มหาดไทย (วันกองทัพไทย)	๑๘ มกราคม*	๑๔.๐๐ น.	พระบรมราชานุสรณ์ อำเภอคอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี	

ลำดับ	ชื่อรัฐพิธี	วัน/เดือนของปี	เวลา	สถานที่	หมายเหตุ
๓.	วันที่ระลึก พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย	๒๔ กุมภาพันธ์	๑๔.๐๐ น.	ณ อุทยานพระ บรม ราชานุสาวรีย์ อำเภออัมพวา จังหวัด สมุทรสงคราม	
๔.	วันที่ระลึก พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้า เจ้าอยู่หัว พระมหา เจษฎาราชเจ้า	๓๑ มีนาคม	๑๗.๐๐ น.	พระบรมราชานุ สาวรีย์ ลานพลับ พลาหมหาเจษฎา บดินทร์ วัดราชนัคดา กรุงเทพมหานคร	

ลำดับ	ชื่อรัฐพิธี	วัน เดือน ของปี	เวลา	สถานที่	หมายเหตุ
๕.	วันพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และวันที่ระลึกมหาจักรีบรมราชวงศ์	๖ เมษายน	๑๗.๐๐ น.	ปฐมบรมราชานุสรณ์ สะพานพระพุทธยอดฟ้า	
๖.	วันสมเด็จพระนเรศวรมหาราช	๒๕ เมษายน	๑๔.๐๐ น.	พระบรมราชานุสรณ์ อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี	

ลำดับ	ชื่อรัฐพิธี	วัน/เดือนของปี	เวลา	สถานที่	หมายเหตุ
๗.	วันพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว	๓๐ พฤษภาคม	๑๖.๐๐ น.	พระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว หน้าตึกรัฐสภา พระราชวังดุสิต	
๘.	ถวายราชสักการะพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล	๕ มิถุนายน	๑๖.๓๐ น.	วัดสุทัศน์เทพวราราม	

ลำดับ	ชื่อรัฐพิธี	วัน เดือน ของปี	เวลา	สถานที่	หมายเหตุ
๕	วันสมเด็จพระ นารายณ์มหาราช	๑๑ กรกฎาคม	๑๔.๐๐ น.	พระบรมราชานุ สาวรีย์สมเด็จพระ นารายณ์มหาราช วงเวียนเทพสตรี จังหวัดลพบุรี	เป็นรัฐพิธีใหม่
๑๐.	วันปิยมหาราช	๒๓ ตุลาคม	๑๗.๐๐ น.	พระบรมราชา านุสรณ์ พระลาน พระราชวังดุสิต	มีงานพระราชพิธี ณ พระที่นั่ง อมรินทรวินิจฉัย หลังจากเสด็จ ฯ ไปทรงวางพวง มาลา ณ พระบรม ราชานุสรณ์ พระลาน พระราชวังดุสิต แล้ว

ลำดับ	ชื่อรัฐพิธี	วัน เดือน ของปี	เวลา	สถานที่	หมายเหตุ
๑๑.	วันพระบาทสมเด็จพระ มงกุฎเกล้า เจ้าอยู่หัว	๒๕ พฤศจิกายน	๑๐.๓๐ น.	พระบรมราชา านุสรณ์ สวน ลุมพินี	
๑๒.	วันรัฐธรรมนูญ (ถวาย บังคมพระบรมราชา านุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระ ปกเกล้าเจ้าอยู่หัว)	๑๐ ธันวาคม	๑๗.๐๐ น.	พระบรมราชานุ สาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระ ปกเกล้า เจ้าอยู่หัวหน้าตึก รัฐสภา พระราชวังดุสิต	มีงานพระราชพิธี ณ พระที่นั่งอนันต สมาคมหลังจากเสด็จ ฯ ไปทรงวางพวงพุ่ม ณ พระบรมราชา านุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระ ปกเกล้าเจ้าอยู่หัว หน้าตึกรัฐสภา แล้ว

ลำดับ	ชื่อรัฐพิธี	วัน/เดือนของปี	เวลา	สถานที่	หมายเหตุ
๑๓.	วันสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช	๒๘ ธันวาคม	๑๖.๓๐ น.	พระราชานุสาวรีย์ วงเวียนใหญ่	

**** พระราชพิธีต่างจากรัฐพิธีอย่างไร ****

พระราชพิธี พระมหากษัตริย์ จะเป็นผู้ทรงกำหนด

รัฐพิธี รัฐบาลจะเป็นผู้กำหนด

พิธี

หมายถึง งานที่ผู้ใดก็ตามสามารถจัดขึ้นตามลัทธิ
ตลอดจนแบบอย่าง ธรรมเนียม ประเพณี การ
ปฏิบัติของในแต่ละสังคมหรือท้องถิ่น

พิธีสำคัญของพระมหากษัตริย์หรือรัฐบาลแต่ไม่ได้
กำหนดเป็นพระราชพิธีหรือรัฐพิธี

เช่น พิธีรับรองพระราชอาคันตุกะและพิธีรับรอง
ผู้นำ หรือประมุขต่างประเทศที่เดินทางมาเยือน
ประเทศไทย อย่างเป็นทางการในฐานะแขกของ
รัฐบาล

ความหมายของคำว่า....

“หมายกำหนดการ”

“กำหนดการ”

และ

“หมายรับสั่ง”

หมายกำหนดการ

เป็นเอกสารแจ้งกำหนดขั้นตอน ของงาน
พระราชพิธีและรัฐพิธี โดยเฉพาะลักษณะของเอกสารจะต้อง
อ้างพระบรมราชโองการ

ขึ้นต้นด้วยข้อความว่า **"นายกรัฐมนตรี หรือเลขาธิการ
พระราชวัง รับพระบรมราชโองการเหนือเกล้าฯ สั่งว่า"** เสมอไป

ต้องส่งต้นหมายกำหนดการดังกล่าวนี้ เสนอนายกรัฐมนตรีลงนาม
รับสนองพระบรมราชโองการเพื่อให้เป็นพระบรมราชโองการที่ถูกต้อง
ตามรัฐธรรมนูญ

ตัวอย่างหมายกำหนดการ

ที่ ๑๖/๒๕๕๔

นายกรัฐมนตรี
พระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร
กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

.....

เลขาธิการพระราชวัง รับพระบรมราชโองการเหนือเกล้าฯ สั่งว่า
พระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ
สยามมกุฎราชกุมาร ปีนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กำหนดดังนี้

วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ กรกฎาคม ตั้งแต่เวลา ๙ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๗ นาฬิกา
สำนักพระราชวังได้จัดที่สำหรับลงพระนามและลงนามถวายพระพรไว้ในพระบรมมหาราชวัง
กรมต่งฉวย แต่งเครื่องแบบปกติขาว

สำนักพิธีราชพิธี
วันที่ ๑๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

ตัวอย่างหมายกำหนดการ

ที่ ๑๗/๒๕๕๔

นายกรัฐมนตรี
เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดประชุมรัฐสภา
พุทธศักราช ๒๕๕๔

นายกรัฐมนตรี ในตำแหน่งบังคับบัญชาสำนักพระราชวัง รับพระบรมราชโองการ
เหนือเกล้าฯ สั่งว่า โดยที่ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการเลือกตั้งทั่วไป
เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ แล้ว และตามความในมาตรา ๑๒๗ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก
ภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒๗
มาตรา ๑๒๘ และมาตรา ๑๘๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และได้ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาในวันจันทร์ที่ ๑ สิงหาคม
พุทธศักราช ๒๕๕๔ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กำหนดเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิด
ประชุมรัฐสภา ดังต่อไปนี้

วันจันทร์ที่ ๑ สิงหาคม ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช
เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ
แทนพระองค์ โดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังพระที่นั่งอนันตสมาคม พระราชวังดุสิต

เวลา ๑๗ นาฬิกา เสด็จออก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม ทรงรับหน้าพระแท่นปลูก
มหาเศวตฉัตร มหาเศวตฉัตรแก้ว ขวามันไชยระวีสุทร ชาวพนักงานประโคมกระทั่ง แตร มโหระทึก
ทหารกองเกียรติยศถวายความเคารพ แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี เมื่อสุดเสียงประโคมแล้ว
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร ในพระปรมาภิไธย
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสเปิดประชุมรัฐสภา จงแล้ว มหาเศวตฉัตรแก้ว ขวามัน
ไชยระวีสุทร ชาวพนักงานประโคมกระทั่ง แตร มโหระทึก ทหารกองเกียรติยศถวายความเคารพ
แตรวงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ
สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินออกจากพระที่นั่งอนันตสมาคม ประทับรถยนต์พระที่นั่ง
เสด็จพระราชดำเนินกลับ

กรมเลขาธิการ แห่งเครื่องแบบเดิมยศ.

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

ตัวอย่างหมายกำหนดการ

ที่ ๑๗ / ๒๕๕๓

นายกรัฐมนตรี
พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน
พุทธศักราช ๒๕๕๓

วัน	เวลา	กระบวน	วัด	แต่งกาย
อาทิตย์ที่ ๑๑ ตุลาคม	๑๕.๐๐ น.	รถยนต์	สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร บริเวณวิหาร พระเชตุพนวิมลมังคลาราม	เดี๋ยยศ จักรี หรือข้างเลือก
จันทร์ที่ ๑ พฤศจิกายน พฤษภาคมที่ ๔ พฤศจิกายน	๑๗.๐๐ น. ๑๗.๐๕ น.	รถยนต์	สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เบญจมาศประดิษฐดิศพนาราม	เดี๋ยยศ จักรี หรือมงกุฎ
		รถยนต์	เทพรัตนพรพวศ	
อังคารที่ ๒ พฤศจิกายน	๑๕.๐๐ น.	รถยนต์	สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร มกุฎกษัตริยาราม	เดี๋ยยศ จักรี หรือมงกุฎ
		รถยนต์	สุทัศน์เทพพรพวศ	
พุธที่ ๓ พฤศจิกายน	๑๖.๐๐ น.	รถยนต์	สมเด็จพระเทพรัตนวรมหุตฯฯ สยามมกุฎราชกุมารี สุวรรณดาราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	เดี๋ยยศ จักรี
		รถยนต์	นิเวศธรรมประวัติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
อาทิตย์ที่ ๘ พฤศจิกายน	๑๖.๐๐ น.	รถยนต์	สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี	เดี๋ยยศข้างเลือก หรือข้างเลือก
		รถยนต์	มหาธาตุสุขาวจิ่งสนมณี อรุณราชวราราม	
ศุกร์ที่ ๕ พฤศจิกายน	๑๖.๐๐ น.	รถยนต์	พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิศิษฐ์ พระวรชายา ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร	เดี๋ยยศ มงกุฎไทย
		รถยนต์	พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม	
เสาร์ที่ ๖ พฤศจิกายน	๑๖.๐๐ น.	รถยนต์	พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชวชิรนันทมาตุ	เดี๋ยยศ จักรี
		รถยนต์	ราชบัณฑิตยสถานนิมมาน	

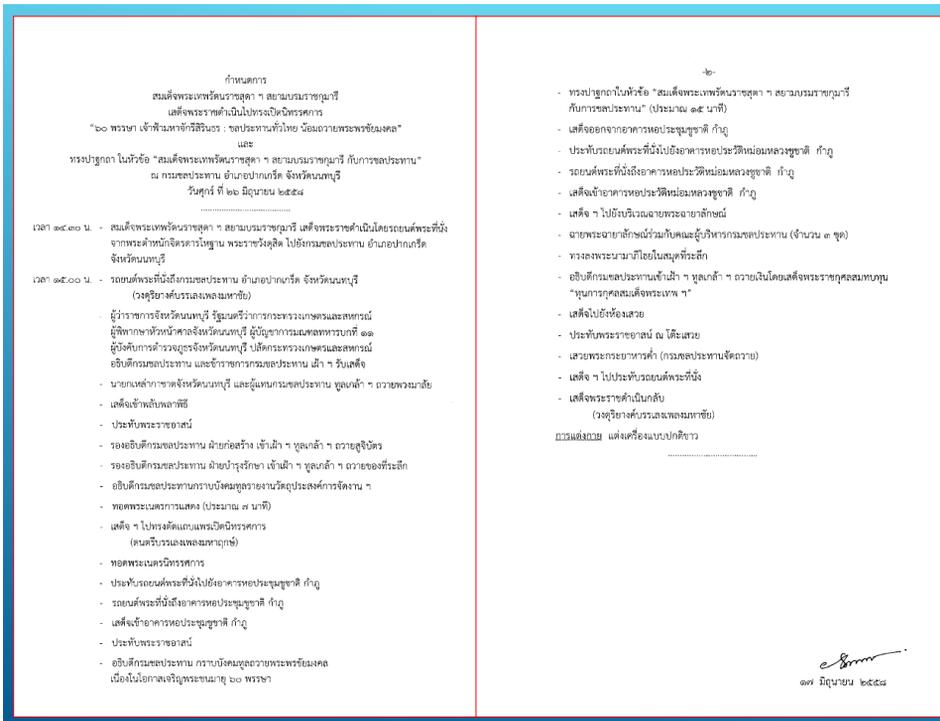
หมายกำหนดการ พระราชพิธีพระราชทาน เพลิงพระศพ

หมายกำหนดการพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพ
สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี
ณ พระเมรุ ท้องสนามหลวง
เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๕

วัน	เวลา	รายการ	ที่	แต่งกาย
อาทิตย์ที่ ๘ เมษายน	๑๙.๓๐ น.	พระราชกุศลออกพระเมรุ	พระที่นั่งดุสิต- มหาปราสาท	เดิมนยศ มงกุฎไทย ไว้ทุกข์
จันทร์ที่ ๙ เมษายน	๐๗.๐๐ น.	เชิญพระโกศพระเมรุ ท้องสนามหลวง	พระที่นั่งดุสิต- มหาปราสาท	เดิมนยศ จักรี ไว้ทุกข์
	๑๖.๓๐ น.	พระราชทานเพลิงพระศพ	พระเมรุ ท้องสนามหลวง	เดิมนยศ จักรี ไว้ทุกข์
	๒๒.๐๐ น.	พระราชทานเพลิงพระศพจริง	พระเมรุ ท้องสนามหลวง	ปกติขาว ไว้ทุกข์
อังคารที่ ๑๐ เมษายน	๐๘.๐๐ น.	เก็บพระอัฐิ	พระเมรุ	เดิมนยศ
		เชิญพระอัฐิ	ท้องสนามหลวง	จุกจอยมเกล้า ไว้ทุกข์
พุธที่ ๑๑ เมษายน	๑๖.๓๐ น.	พระราชกุศลพระอัฐิ	พระที่นั่งดุสิต- มหาปราสาท	เดิมนยศ จักรี
พฤหัสบดีที่ ๑๒ เมษายน	๑๐.๓๐ น.	เสด็จพระ	พระที่นั่งดุสิต ฯ	เดิมนยศ
		เชิญพระอัฐิขึ้นประดิษฐาน	พระวิมาน พระที่นั่งจักรี ฯ	จุกจอยมเกล้า ไว้ทุกข์
	๑๖.๓๐ น.	บรรจุพระอัฐิรางดาว	สุสานหลวง วัดราชบพิธ	เดิมนยศ จุกจอยมเกล้า ไว้ทุกข์

กำหนดการ

เป็นเอกสารแจ้งกำหนดขั้นตอนของงานโดยทั่วไป
ที่ทางราชการหรือส่วนเอกชนจัดทำขึ้นเอง

หมายรับสั่ง

- เป็นเอกสารที่ออกถึงพระบรมวงศานุวงศ์ และผู้มีตำแหน่งเฝ้าฯรวมไป
ถึงหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องทราบ
- เป็นเอกสารที่ออกถึงผู้ที่ได้รับพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณในเรื่อง
ต่าง ๆ
- เป็นเอกสารที่ออกถึงหน่วยงานของสำนักพระราชวังที่รับผิดชอบในการ
ปฏิบัติการพระราชพิธี รัฐพิธี และพิธีต่าง ๆ

ตอนล่างสุดของหมายรับสั่งเขียนไว้ว่า...

“ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดการตามรับสั่ง อย่าให้ขาด
เหลือ ถ้าสงสัยให้ถามผู้รับรับสั่งโดยหน้าที่ราชการ”
แล้วลงชื่อผู้รับรับสั่ง

ผู้สั่งคือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ผู้รับรับสั่งคือ เลขาธิการพระราชวัง

ตัวอย่างหมายรับสั่ง
ที่ออกถึง
พระบรมวงศานุวงศ์
และผู้มีตำแหน่งเฝ้าฯ
รวมไปถึงหน่วย
ราชการที่เกี่ยวข้อง
ทราบ

หมายรับสั่งที่ ๓๕๖๐ (แบบ ก.)
สำนักพระราชวัง

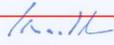
๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

ในการพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ปีนี้ สำนักพระราชวังได้กำหนดให้ ในมณฑลภาคกลาง
ในวันอาทิตย์ที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ เวลา ๑๐.๓๐ น. เสด็จออก ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร , นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
นายกรัฐมนตรี และนายชัย ชิดชอบ ประธานรัฐสภา กวามั่งคั่งคุณพระคุณาถายพระพรชัยมงคล ตามลำดับ

โกวิทพิมพ์ ๖๖๖. กาน.

วัน	หน้าที่
	กองกิจการในพระองค์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
	นำหมายกราบบังคมทูล สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงทราบฝ่าละอองพระบาท.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยให้ถามผู้รับรับสั่ง
โดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

(แบบ ก.)
สำนักพระราชวัง

หมายรับสั่งที่ ๓๕๖๖๑

๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

ในการพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ปีนี้ สำนักพระราชวังได้กำหนดไว้ในหมายเหตุการ
ว่าวันอาทิตย์ที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ เวลา ๑๐.๓๐ น. เสด็จออก ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร , นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
นายกรัฐมนตรี และนายชัย ชิดชอบ ประธานรัฐสภา กราบบังคมทูลพระกรุณาถวายพระพรชัยมงคล ตามลำดับ

โกวิทพิมพ์ / กาน

วัน	หน้าที่	สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
		นำหมายกราบเรียน นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี
		เพื่อทราบ.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับสั่ง
โดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับสั่ง

(แบบ ก.)
สำนักพระราชวัง

หมายรับสั่งที่ ๓๕๖๖๒

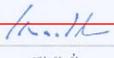

๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

ในการพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ปีนี้ สำนักพระราชวังได้กำหนดไว้ในหมายเหตุการ
ว่าวันอาทิตย์ที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ เวลา ๑๐.๓๐ น. เสด็จออก ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร , นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
นายกรัฐมนตรี และนายชัย ชิดชอบ ประธานรัฐสภา กราบบังคมทูลพระกรุณาถวายพระพรชัยมงคล ตามลำดับ

โกวิทพิมพ์ / กาน

วัน	หน้าที่	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
		นำหมายเขียน นายชัย ชิดชอบ ประธานรัฐสภา
		เพื่อทราบ.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับสั่ง
โดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับสั่ง

หมายเลขรับสั่งที่ _____

(แบบ ก.)
สำนักพระราชวัง

มีนาคม ๒๕๕๘

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ องคมนตรี เป็นผู้แทนพระองค์ ไปถวายราชสักการะสมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง พระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม กรุงเทพมหานคร

รายละเอียดนี้แจ้งในนิตยสารกำหนดการฉบับที่ ๑๖/๒๕๕๘ ซึ่งแนบมาพร้อมนี้

สุจินต์ พิมพ์อักษร กษาม.

วัน	หน้าที่	สำนักนายกรัฐมนตรี
		เพื่อกราบเรียนนายกรัฐมนตรี และแจ้งแก่ข้าราชการในสังกัดทราบ.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามวันสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยให้ถามผู้รับรับสั่ง โดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

หมายเลขรับสั่งที่ _____ หน้าที่ _____ สำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง _____ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ องคมนตรี เป็นผู้แทนพระองค์ ไปถวายราชสักการะ

ได้รับวันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. ๒๕ _____ เวลา _____

(ลงชื่อผู้รับหมาย)

หมายเลขรับสั่งที่ _____

(แบบ ก.)
สำนักพระราชวัง

มีนาคม ๒๕๕๘

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ องคมนตรี เป็นผู้แทนพระองค์ ไปถวายราชสักการะสมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง พระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม กรุงเทพมหานคร

รายละเอียดนี้แจ้งในนิตยสารกำหนดการฉบับที่ ๑๖/๒๕๕๘ ซึ่งแนบมาพร้อมนี้

สุจินต์ พิมพ์อักษร กษาม.

วัน	หน้าที่	กระทรวงกลาโหม
		เพื่อเรียนรัฐมนตรี และแจ้งแก่ข้าราชการในสังกัดทราบ.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามวันสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยให้ถามผู้รับรับสั่ง โดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

หมายเลขรับสั่งที่ _____ หน้าที่ _____ กระทรวงกลาโหม

เรื่อง _____ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ องคมนตรี เป็นผู้แทนพระองค์ ไปถวายราชสักการะ

ได้รับวันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. ๒๕ _____ เวลา _____

(ลงชื่อผู้รับหมาย)

ตัวอย่างหมายรับสั่ง
ที่ออกถึง
ผู้รับพระราชทาน
เพื่อทราบ

หมายเลขรับสั่งที่ **๓๔๓๑๗**

(แบบ ก.)
สำนักพระราชวัง

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดให้ นายสรราช เทียมพิทยิน ตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี เชิญพวงมาลาไปวางที่หน้าทับศพนางสุรรัตน์ อังกรวิบูลย์ ณ ศาลา ๒ วัดมกุฏกษัตริยาราม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

วันจันทร์ที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เวลา ๑๘.๕๕ น.

คมกฤษ พิมพ์อักษร กษาม.

วัน	หน้าที่	พนักงานพระราชพิธี
		นำพวงมาลา เข้าทูลศพนางสุรรัตน์ อังกรวิบูลย์
		เพื่อทราบ.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามวันสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยให้ถามผู้รับรับสั่ง โดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

หมายรับสั่งที่ ๖๙๐๓ (แบบ ก.)
สำนักพระราชวัง

๖ สิงหาคม ๒๕๕๕

คุณหญิงเพ็ญ เทพหัสดิน ณ อยุธยา ค.ช.ด.จ. อายุ ๕๔ ปี กราบถวายบังคมลาถึงแก่กรรม เนื่องจากติดเชื้อในกระแสเลือด ณ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่อาทิตย์ที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๓.๕๒ น.

วันจันทร์ที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๓.๐๐ น. จอรับพระราชทานน้ำหลวงอาบศพ พร้อมด้วย เครื่องเกียรติยศประกอบศพ ณ บ้านเลขที่ ๕๘/๔๔ หมู่ ๕ ตำบลบางพลู อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พระพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานทับทูนับประกอบศพ มีพระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม เวลากลางคืน กำหนด ๓ คืน.

Amara
ประกาศพระณ/พิมพ์/๑๖๓/พจน.

วัน	หน้าที่	พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเวียน	เจ้าภาพศพ คุณหญิงเพ็ญ เทพหัสดิน ณ อยุธยา
	เพื่อทราบ	เครื่องประกอบเกียรติยศที่พระราชทานมานี้ และเจ้าพนักงานผู้ปฏิบัติ
		เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่ง โดยหน้าที่ราชการ

วิจิตร รัชกิจ
ผู้รับรับสั่ง

หมายรับสั่งที่ ๖๙๕๕ (แบบ ก.)
สำนักพระราชวัง

๑ ธันวาคม ๒๕๕๗

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โปรดเกล้าฯ นำสิ่งพระราชทาน ๘ วัน พระราชทานศพ ท่านผู้ถึงแก่ ถึงสถานที่ ณ กรุงเทพมหานคร

วันอาทิตย์ที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ เวลา ๑๐.๐๐ น. พระสงฆ์ ๑๐ รูปสวดพระพุทธมนต์ จบ มีพระธรรมเทศนาที่ ๑ แล้วพระสงฆ์ขึ้นถวายพระ วิปัสสนาธรรม และรับฟัง เวลา ๑๑.๐๐ น. พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม แห่งสถานเครื่องแบบกสิกรรม ไร่บุญรอด

Amara
สมณคุณพิมพ์/๑๖๓/พจน.

วัน	หน้าที่	พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเวียน	เจ้าภาพศพ ท่านผู้ถึงแก่ ถึงสถานที่
	เพื่อทราบ	

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่ง โดยหน้าที่ราชการ

วิจิตร รัชกิจ
ผู้รับรับสั่ง

หมายรับสั่งที่ ๒๕๕๕ หน้าที่ เจ้าภาพศพ ท่านผู้ถึงแก่ ถึงสถานที่
เรื่อง โปรดเกล้าฯ นำสิ่งพระราชทาน ๘ วันพระราชทานศพ
ได้รับวันที่ เดือน พ.ศ. ๒๕๕๗ เวลา
(ลงชื่อผู้รับหมาย)

หมายรับสั่งที่ ๖๙๐๖ (แบบ ข.)
สำนักพระราชวัง

๒๘ เมษายน ๒๕๕๘

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชนัดดาฯ ในการพระราชทานเพลิงศพ ท่านผู้ถึงแก่ ถึงสถานที่ ณ กรุงเทพมหานคร

วันอาทิตย์ที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๘.๐๐ น. เจ้าพนักงานออกตีฆ้องวงคู่กลอง ๘ ศาลาเครื่องปั้นดินเผา พระพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานโกศแปดเหลี่ยม สี่วันดูงูจระเข้ประดับ เวลา ๑๐.๐๐ น. นำสิ่งพระราชทานพระราชนัดดาในการออกณู พระสงฆ์ ๑๐ รูปสวดพระพุทธมนต์ จบ มีพระธรรมเทศนาที่ ๑ แล้วพระสงฆ์ขึ้นถวายพระ วิปัสสนาธรรม

เวลา ๑๕.๐๐ น. พระสงฆ์ ๑๐ รูปปลุกเสก เชื้อโกศศพและเวียนมนู แล้วเชิญขึ้นตั้งบนศีรษะงาน เวลา ๑๕.๐๐ น. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปในการพระราชทานเพลิงศพ

วันจันทร์ที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เวลา ๐๙.๐๐ น. พระราชทานน้ำใจ และตัดทหารสภานาย ในการปลุกเสก

Amara
สมณคุณพิมพ์/๑๖๓/พจน.

วัน	หน้าที่	พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเวียน	เจ้าภาพศพ ท่านผู้ถึงแก่ ถึงสถานที่
	เพื่อทราบ	เครื่องประกอบเกียรติยศที่พระราชทานมานี้ และเจ้าพนักงานผู้ปฏิบัติ
		เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่ง โดยหน้าที่ราชการ

วิจิตร รัชกิจ
ผู้รับรับสั่ง

ตัวอย่างหมายรับสั่ง ถึงหน่วยงานภายใน สำนักพระราชวัง

หมายเลขรับสั่งที่ ๓๓๘๘๘ สำนักพระราชวัง

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดให้ นายสรราชชัย เข็มเพชรวิสิน ที่ปรึกษาสำนักพระราชวัง เชิญพวงมาลาไปวางที่หน้าหินศพ นางสุรัตน์ อังอุบลวิบูลย์ ศาลา ๒ วัดมกุฏกษัตริยาราม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

วันจันทร์ที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เวลา ๑๘.๕๕ น.

จึงให้ปฏิบัติราชการตามหมายรับสั่ง ดังนี้ -

หน้าที่ -

สำนักงานเลขานุการกรม	เพื่อทราบ
ผู้ช่วยพระราชวชิรมังคป	จัดทำพวงมาลา ๑ พวง มอบงานพิธีการรับไปปฏิบัติ
กองพระวชิรพิธี	๑. ส่งฝ่ายพิธีการ ไปงานพิธีการ ก. คัดต่อขอรับพวงมาลาจากพนักงานฝ่ายใน ไปปฏิบัติ ข. ปฏิบัติราชการตามหน้าที่
กองพระราชพาหนะ	๒. ส่งฝ่ายสมทบรถยนต์ ก. จัดหาขบวน ๑ ขบวน ไปปฏิบัติ ข. ปฏิบัติราชการตามหน้าที่

จัดรถยนต์ใช้ขบวน ๑ คัน รับเจ้าหน้าที่ที่งานพิธีการและฝ่ายสมทบรถยนต์ไปปฏิบัติ ทั้งนี้ ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันครบถ้วนส่งข้อต่อไปจากเหนือ ถ้าส่งเสียมิให้ ตามผู้รับรับสั่งโดยหน้าที่ราชการ.

[Signature]
ผู้รับรับสั่ง

จิตสว่าง/พิมพ์/ *[Stamp]* /ทาน.

หมายเลขรับสั่ง ๓๓๘๘๘ สำนักพระราชวัง

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

พระพรหมญาณโอบเกล้าฯ ให้ หม่อมเจ้ามงคลเฉลิม คุณา เสด็จไปทรงจุดเทียนที่วังพระราชกุฎศิวราชศรีนครินทร์ในมณฑลนครราชสีมา พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง

วันจันทร์ที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เวลา ๑๖.๐๐ น.

เลขหมายรับสั่งมอบปฏิบัติงาน

จึงให้ปฏิบัติราชการตามหมายรับสั่ง ดังนี้ -

หน้าที่ -

สำนักงานเลขานุการกรม	ส่งฝ่ายพระวชิรพิธีทราบ
กองพระวชิรพิธี	๑. ส่งฝ่ายพิธีการ ไปงานพิธีการ ก. จัดเตรียมขบวนราชรถพระราชส่งจุดเทียนบูชาพระศรีศิวราชศรีนครินทร์ที่พระอุโบสถฯ ข. จัดเตรียมโคมไฟไปมณฑลนครราชสีมา ให้ดำเนินการตาม พลตรราชยาน ๓ คันกัณฑ์ประสมที่ผู้แทนพระองค์ หรือที่ผู้แทน ไปสู่เจ้าพนักงาน และปฏิบัติราชการตามหน้าที่
กองสมทบพาหนะ	๒. ส่งฝ่ายสมทบพาหนะ ก. จัดขบวนรถไปเยี่ยมรับ ไปถวายเจ้าอาวาสวัดสุทัศน์สุทนต์ วัดพระรัตนวงศาอาราม และวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ข. จัดขบวนรถไปเยี่ยมรับ ไปถวายเจ้าอาวาส วัดสุทัศน์สุทนต์ วัดพระรัตนวงศาอาราม และวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ทั้งนี้ เมื่อถูกไฟไหม้ขอความช่วยเหลือ ส่งเจ้าหน้าที่ไปช่วยเหลือและปฏิบัติราชการตามหน้าที่ ค. จัดหาขบวนรถไปเยี่ยมรับในกรณี
กองม้า	ส่งฝ่ายพระวชิรพิธี ก. จัดขบวนม้าไปเยี่ยมรับ ๑๓ ขบวนเจ้ามงคลเฉลิม คุณา ข. จัดขบวนม้าไปเยี่ยมรับ ๑๓ ขบวนเจ้ามงคลเฉลิม คุณา ค. จัดขบวนม้าไปเยี่ยมรับ ๑๓ ขบวนเจ้ามงคลเฉลิม คุณา ง. ปฏิบัติราชการตามหน้าที่
สำนักงานพระวชิรรัตนศาสดาราม	ปฏิบัติราชการตามหน้าที่
กองมณฑลพิธี	จัดพวงมาลัยไปถวายพระวชิรมังคป
กองพระวชิรพิธี	เพื่อทราบและปฏิบัติราชการตามหน้าที่
กองพระราชพาหนะ	๓. จัดขบวนรถรับเชิญ ๑ คัน และรถรับส่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จไปเยี่ยมรับ ไปถวายเจ้าอาวาสวัดสุทัศน์สุทนต์ วัดพระรัตนวงศาอาราม และวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ทั้งนี้ เมื่อถูกไฟไหม้ขอความช่วยเหลือ ส่งเจ้าหน้าที่ไปช่วยเหลือและปฏิบัติราชการตามหน้าที่ ค. จัดหาขบวนรถไปเยี่ยมรับในกรณี

- ๒ -

กองมณฑลพิธี

๑๐๐ มกรม	เสียดู ๒ มั่ง	สำนักวัดพระรัตนวงศาอาราม
๕๕ มกรม	เสียดู ๑๐๐ มั่ง	
๒๐๐ มกรม	เสียดู ๒ มั่ง	
๑๕ มกรม	เสียดู ๒๐๐ มั่ง	สำนักวัดพระรัตนวงศาอาราม
๑๕ มกรม	เสียดู ๒๐๐ มั่ง	
๑๐๐ มกรม	เสียดู ๒๐๐ มั่ง	สำนักวัดพระรัตนวงศาอาราม
๑๕ มกรม	เสียดู ๒๐๐ มั่ง	
๑๐๐ มกรม	เสียดู ๒๐๐ มั่ง	สำนักวัดพระรัตนวงศาอาราม
๑๕ มกรม	เสียดู ๒๐๐ มั่ง	
๑๐๐ มกรม	เสียดู ๒๐๐ มั่ง	สำนักวัดพระรัตนวงศาอาราม
๑๕ มกรม	เสียดู ๒๐๐ มั่ง	
๑๐๐ มกรม	เสียดู ๒๐๐ มั่ง	สำนักวัดพระรัตนวงศาอาราม
๑๕ มกรม	เสียดู ๒๐๐ มั่ง	

๓. จัดเตรียมขบวนรถ ๑๐ มกรม ขบวน ๑ คัน ให้ดำเนินการ

ทั้งนี้ ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันครบถ้วนส่งข้อต่อไปจากเหนือ ถ้าส่งเสียมิให้ตามผู้รับรับสั่งโดยหน้าที่ราชการ.

[Signature]
ผู้รับรับสั่ง

จิตสว่าง/พิมพ์/ *[Stamp]* /ทาน.

การแต่งกายตามหมายกำหนดการ กำหนดการ หมายรับสั่ง ในพระราชพิธี รัฐพิธี และพิธีต่าง ๆ

ให้แต่งกายตาม **หมายกำหนดการ กำหนดการ**

หมายรับสั่ง ซึ่งจะระบุว่า แต่งเครื่องแบบปกติขาว

ครึ่งยศ หรือเต็มยศ และระบุถึงการประดับสายสะพาย ถ้า
หมายกำหนดการ ไม่ระบุสายสะพาย ก็ให้สวมสายสะพายสูงสุด
ที่ได้รับพระราชทาน

การแต่งกาย.....

- เครื่องแบบเต็มยศ
- เครื่องแบบครึ่งยศ
- เครื่องแบบปกติขาว
- เครื่องแบบปกติทากีคอพับแขนยาว

การแต่งกาย เครื่องแบบเต็มยศ

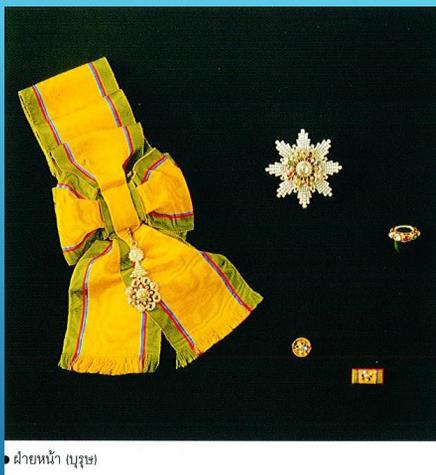

● ฝ่ายหน้า (บุรุษ)

● ฝ่ายใน (สตรี)

เครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ (ม.จ.ก.)
สายสะพายจักรี สะพายบ่าซ้ายเฉียงลงทางขวา

● ฝ่ายหน้า (นเรศวร)

● มหามันพรัตน์ห้อยแพรแถบถูกเป็นรูปแมลงปอ สำหรับฝ่ายใน (สตรี)

เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตน์ราชวราภรณ์ (น.ร.)
 สายสะพายนพรัตน์ สะพายบ่าขวาเฉียงลงทางซ้าย

เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า (ป.จ.ว. , ป.จ.)
 สายสะพายจุลจอมเกล้า สะพายบ่าซ้ายเฉียงลงทางขวา

เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีศักดิ์รามาธิบดี (ส.ร.)
 สายสะพายรามธิบดี สะพายบ่าขวาเฉียงลงทางซ้าย
 เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก (ม.ป.ช.)
 สายสะพายช้างเผือก สะพายบ่าซ้ายเฉียงลงทางขวา
 เครื่องราชอิสริยาภรณ์ อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก (ป.ช.)
 สายสะพายช้างเผือก สะพายบ่าขวาเฉียงลงทางซ้าย
 เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย (ม.ว.ม.)
 สายสะพายมงกุฎไทย สะพายบ่าซ้ายเฉียงลงทางขวา
 เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย (ป.ม.)
 สายสะพายมงกุฎไทย สะพายบ่าขวาเฉียงลงทางซ้าย

การแต่งกายเครื่องแบบเต็มยศประดับสายสะพาย

การแต่งกาย เครื่องแบบเต็มยศ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์มีหลายชนิดคือ...

๑. ชนิดติดหน้าอกเสื้อ
๒. ชนิดคล้องคอ
๓. ชนิดคล้องคอมีดารา
๔. ชนิดสายสะพาย กรณีที่มีกำหนดนัดหมายระบุดสายสะพายไว้
ต้องสวมสายสะพายที่นัดหมายหากไม่ได้รับพระราชทานให้
สวมสายสะพายสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน

โอกาสการสวมสายสะพายและสายสร้อย

๑. งานที่เกี่ยวข้องแก่ราชการแผ่นดิน ควรสวมสายสะพายข้างเผือก หรือมงกุฎไทย
๒. งานที่เกี่ยวข้องแก่รัชกาลที่ ๔ ควรสวมสายสะพายข้างเผือก
๓. งานที่เกี่ยวข้องแก่รัชกาลที่ ๕ ควรสวมสายสะพายจูลจอมเกล้า หรือมงกุฎไทย
๔. งานที่นับเนื่องในรัชกาลที่ ๖ ควรสวมสายสะพายมหาวชิรมงกุฎ
๕. งานเต็มยศใหญ่กลางวัน ควรสวมสายสะพายสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน
- * ถ้ามีหมายว่าสวมสายสร้อยจูลจอมเกล้า ก็ให้สวมได้
๖. งานที่มีกำหนดนัดหมายทางการว่าสวมสายสะพายจูลจอมเกล้า ก็ให้สวมสายสะพาย โดยเอาดวงตราจูลจอมเกล้าห้อยสายสะพายนั้น และไม่สวมสายสร้อยจูลจอมเกล้า
- ***สายสะพายจูลจอมเกล้ากับสายสร้อยจูลจอมเกล้าจะใช้ร่วมเวลาเดียวกันไม่ได้

๗. งานมงคล เท่านั้น จึงสวมสายสะพายนพรัตน์ สายสะพายนี้ควรสวมแต่งงานเต็มยศใหญ่ ถ้ามิใช่เช่นนั้นสวมสายสะพายที่รองลงไปดีกว่า เว้นแต่กำหนดนัดหมายทางการให้สวมสายสะพายนพรัตน์หรือสายสะพายสูงสุดสวมในงานที่เกี่ยวข้องกับสงครามบางกรณีเท่านั้น ผู้ได้รับพระราชทานสวมได้ทุกโอกาสแม้มีกำหนดนัดหมายอย่างเป็นทางการให้สวมสายสะพายอื่น และสายสร้อยกับตรามหาจักรีสวมประกอบสายสะพายอื่นได้
๘. สายสะพายรามาริบัติ
๙. สายสะพายจักรี
๑๐. พระมหาสีหาลาภนพรัตน์ สำหรับพระมหากษัตริย์ทรงเมื่อเวลาเสด็จออกประทับพระที่นั่งภัทรบิฐ ในงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก และทรงในงานใหญ่ๆ ตามโอกาส

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

กรณีที่หมายกำหนดการได้กำหนดเครื่องราชอิสริยาภรณ์

- ▶ ๑. เต็มยศ สายสะพายมหาจักรี ให้สวมสายสะพาย หากไม่ได้รับพระราชทานสายสะพายดังกล่าว ให้สวมสายสะพายสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน
- ▶ ๒. เต็มยศ สายสะพายนพรัตน์ หากไม่ได้รับพระราชทานสายสะพายดังกล่าว ให้สวมสายสะพายสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน
- ▶ ๓. เต็มยศ สายสะพาย จุลจอมเกล้า ให้สวมสายจุลจอมเกล้า หากไม่ได้รับพระราชทานสายสะพายดังกล่าว ให้สวมสายสะพายสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน

- ▶ ๔. เต็มยศ สายสะพายช้างเผือก ให้สวมสายสะพายตระกูลช้างเผือก คือ มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช) หรือ ประถมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช) สุดแต่จะได้รับพระราชทานชั้นใด กรณีที่ได้รับพระราชทานสายสะพายประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม) เป็นสายสะพายสูงสุด ให้สวมสายสะพายดังกล่าว
- ▶ ๕. เต็มยศ สายสะพายมงกุฎไทย ให้สวมสายสะพายตระกูลมงกุฎไทย คือ มหาวิกรมมงกุฎ (ม.ว.ม) หรือ ประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม) สุดแต่จะได้รับพระราชทานชั้นใด
- ▶ ๖. เต็มยศ สายสร้อยจุลจอมเกล้า ให้สวมสายสะพายสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน (ที่มีใช้สายสะพายจุลจอมเกล้า) แล้วสวมสายสร้อยจุลจอมเกล้า
- ▶ ๗. เต็มยศ (ไม่กำหนดสายสะพาย) ให้สวมสายสะพายสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน

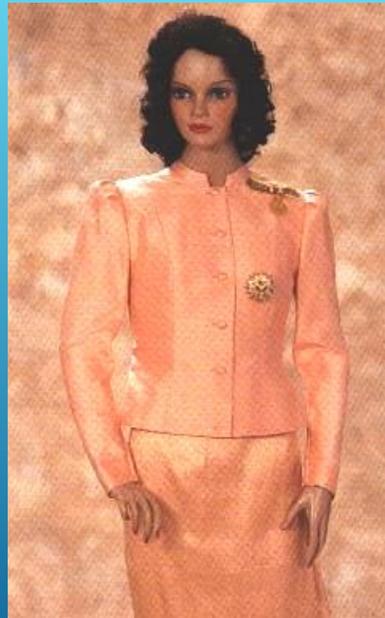
***ข้อที่ควรทราบ

๑. หากหมายกำหนดการระบุให้สวมสายสร้อยจูดจอมเกล้า ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จูดจอมเกล้าชั้นสายสะพาย ซึ่งต้องสวมสายสร้อยจูดจอมเกล้า จะต้องสวมสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตระกูลอื่น เพราะจะสวมสายสร้อยจูดจอมเกล้ากับสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์จูดจอมเกล้าในขณะเดียวกันไม่ได้
๒. ห้ามมิให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์นพรัตนราชวราภรณ์ไปในงานที่ไม่เป็นงานมงคล

การแต่งกาย เครื่องแบบเครื่องยศ

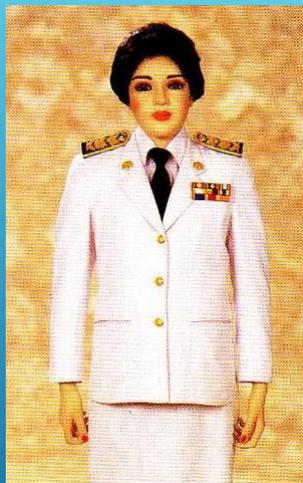
เป็นการสวมเครื่องแบบเช่นเดียวกับเครื่องแบบเต็มยศ

แต่ไม่สวมสายสะพาย

เครื่องแบบปกติขาว

แต่งกายเสื้อคอปกสีขาวแขนยาว กางเกงขาว สำหรับบุรุษ เสื้อคอแบะ
สีขาว เสื้อเชิ้ตสีขาวผูกผ้าพันคอสีดำ เจี๊ยนกลาสี กระโปรงขาวยาว
คลุมเข่า สำหรับสตรี ระดับแพรแถบย่อของ เครื่องราชอิสริยาภรณ์
ที่อกเสื้อเบื้องซ้าย ไม่ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

สตรีที่ไม่แต่งเครื่องแบบ

ควรแต่ง

ชุดไทยจิตรลดา

ชุดไทยอมรินทร์

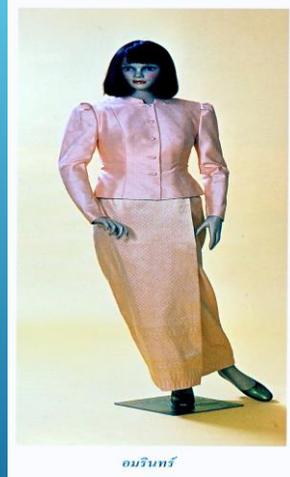
ชุดไทยบรมพิมาน

หรือชุดไทยเรือนต้น

ชุดไทยจิตรลดา

ชุดไทยอมรินทร์

ชุดไทยบรมพิมาน

ชุดไทยเรือนต้น

การแต่งกาย

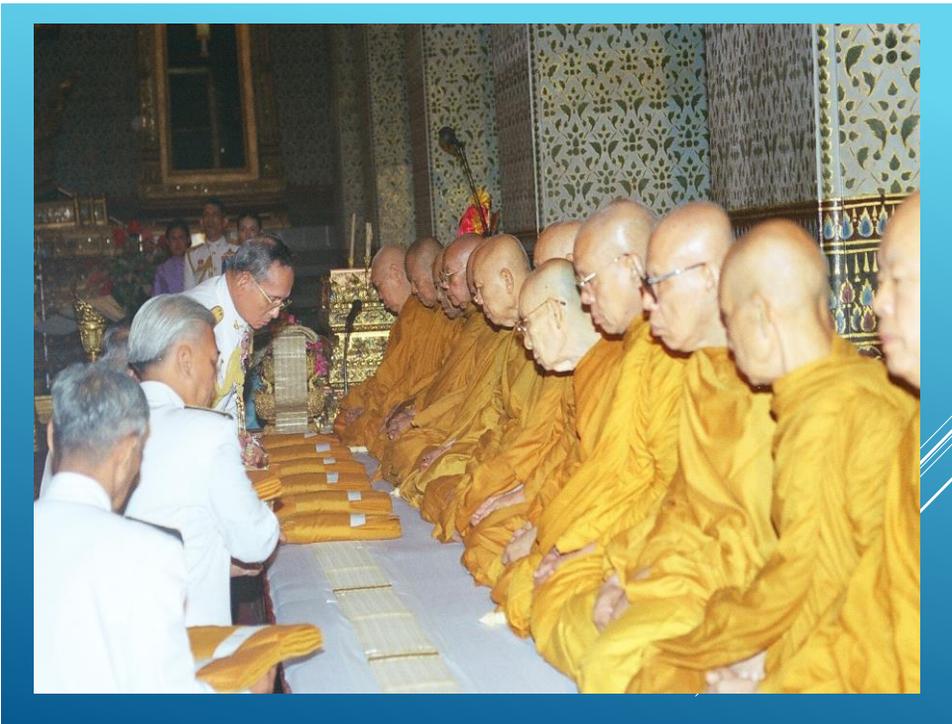
เครื่องแบบปกติภาคีคอปพันแขนยาว

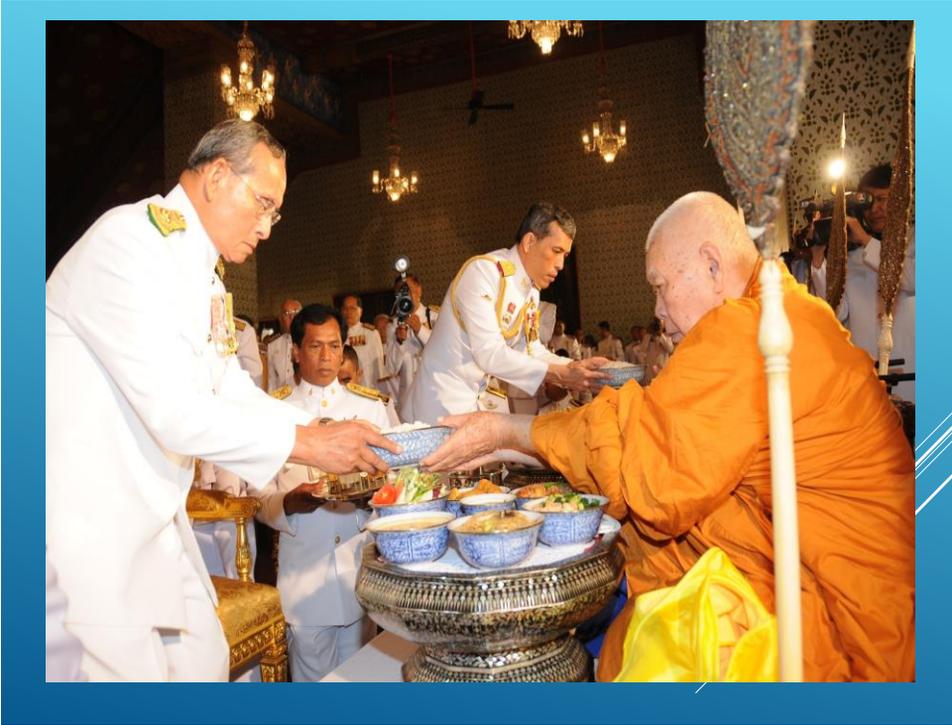

พระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว วันที่ ๕ ธันวาคม
เวลา ๑๐.๓๐ น. มีการถวายพระพรชัยมงคล ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย

การบรรเลงเพลง

- ▶ ใช้วงดุริยางค์
- ▶ วงเครื่องสาย
- ▶ เปิดเครื่องเล่น

(แล้วแต่ความเหมาะสม)

การบรรเลงเพลง (เพลงเคารพ)

▶ เพลงสรรเสริญพระบารมี

บรรเลงเพื่อถวายความเคารพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร

▶ เพลงมหาชัย

บรรเลงเพื่อถวายความเคารพพระบรมวงศ์ พระอนุวงศ์ ตั้งแต่
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ ลงมาถึงพระเจ้าหลานเธอ
พระองค์เจ้าฯ

▶ เพลงมหาฤกษ์

บรรเลงในการเปิดงาน สถานที่ทำการ ทางคมนาคมที่สำคัญ และ
งานมงคลทั่วไป

การบรรเลงเพลงในพิธีการที่มีผู้แทนพระองค์

- ▶ ถ้าผู้แทนพระองค์ คือ สมเด็จพระบรมราชกุมารี สมเด็จพระเจ้าลูก
เธอ พระบรมราชวงศ์ชั้นสมเด็จพระเจ้าฟ้า หรือ พระวรราชาทินัดดามาตุ
และพระเจ้าหลานเธอ ฯ

ดูริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี เป็นการรับและส่งเสด็จ

- ▶ ถ้าผู้แทนพระองค์ เป็น บุคคลธรรมดา มาถึงบริเวณงาน วงดุริยางค์ไม่ต้องบรรเลงเพลง และเมื่อผู้แทนพระองค์ ถึงเก้าอี้ที่จัดไว้ วงดุริยางค์จึงบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี เมื่อถึงเวลากลับ ผู้แทนพระองค์ยืนตรงตรงหน้าเก้าอี้ วงดุริยางค์บรรเลงสรรเสริญพระบารมี
- ▶ หรืออีกแบบหนึ่ง เมื่อผู้แทนพระองค์ เป็น บุคคลธรรมดา มาถึงบริเวณงานและลงจากรถยนต์หลวงแล้ว วงดุริยางค์จะบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี และเมื่อถึงเวลากลับก่อนขึ้นรถยนต์หลวงวงดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีอีกครั้งหนึ่ง

การใช้ราชาศัพท์

ราชาศัพท์

การใช้ราชาศัพท์

ราชาศัพท์ แปลว่า ศัพท์หลวง

สำหรับองค์พระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์

แต่คำราชาศัพท์ในปัจจุบัน หมายถึงคำสุภาพ ที่ใช้ในภาษาราชการ ซึ่งครอบคลุมถึงบุคคลทั่วไป และพระภิกษุสงฆ์ด้วย

ดังนั้นการใช้ราชาศัพท์ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ จึงเน้นวัฒนธรรมทางประเพณีที่ประณีตงดงามควรรักษาไว้เป็นวัฒนธรรมประจำชาติสืบไป สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้กำหนดการใช้ราชาศัพท์ เพื่อให้ถือปฏิบัติเป็นแบบแผนของทางราชการไว้แล้ว ดังนี้

ราชาศัพท์

การใช้คำขึ้นต้น - สรรพนาม คำลงท้าย ในหนังสือราชการ และการเจ้าหน้าที่ของ

คำขึ้นต้น - สรรพนาม คำลงท้าย ในการกราบบังคมทูล กราบทูล และทูลด้วยวาจา(ต่อหน้าพระพักตร์)

คำเรียก - คำขาน - สรรพนาม - คำรับ

คำนาม - คำกริยา ที่มีความหมายอย่างเดียวกัน แต่ใช้ราชาศัพท์ต่างกันตามพระอิสริยยศักดิ์ หรือตามสถานะการ หรือสถานที่

ราชาศัพท์

การใช้คำขึ้นต้น-สรรพนาม-คำลงท้าย ในหนังสือราชการ และการเจ้าหน้าที่ของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

คำขึ้นต้น ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

สรรพนาม ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท

คำลงท้าย ควรมิควรแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ขอเดชะ

การเจ้าหน้าที่ของ ขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย ขอเดชะ

ราชาศัพท์

คำขึ้นต้น-สรรพนาม และคำลงท้าย ในการกราบบังคมทูล ทูล และ รายงานด้วยวาจา

ผู้ฟัง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

คำขึ้นต้น ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

สรรพนาม ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท /ข้าพระพุทธเจ้า

คำลงท้าย ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ราชาศัพท์

พระนาม	คำขึ้นต้น	สรรพนาม	คำลงท้าย
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (๕๐๑)	ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม	ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท / ข้าพระพุทธเจ้า	ด้วยเกล้า ด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

คำที่ใช้จำหน้าซอง

ขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย ขอเดชะ

ราชาศัพท์

พระนาม	คำขึ้นต้น	สรรพนาม	คำลงท้าย
สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ (๕๐๒)	ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม	ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท / ข้าพระพุทธเจ้า	ด้วยเกล้า ด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

คำที่ใช้จำหน้าซอง

ขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย ขอเดชะ

ราชาศัพท์

พระนาม	คำขึ้นต้น	สรรพนาม	คำลงท้าย
สมเด็จพระบรม โอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร (๕๐๔)	ขอพระราชทาน กราบบังคมทูล ทรงทราบฝ่าละออง พระบาท	ใต้ฝ่าละออง พระบาท / ข้าพระพุทธเจ้า	ด้วยเกล้า ด้วยกระหม่อม

คำที่ใช้จำหน่ายของ

ขอพระราชทานกราบบังคมทูล.....(ระบุพระนาม).....

ราชาศัพท์

พระนาม	คำขึ้นต้น	คำแทนตัว	คำลงท้าย
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆ ปริณายก	ขอประทานกราบทูล ทราบฝ่าพระบาท	ฝ่าพระบาท / เกล้ากระหม่อม (ฉัน)	ควรมิควรแล้ว แต่จะโปรด

คำที่ใช้จำหน่ายของ

ขอประทานกราบทูล.....(ระบุพระนาม).....

ราชาศัพท์

พระนาม	คำขึ้นต้น	คำแทนตัว	คำลงท้าย
สมเด็จพระราชาคณะ หรือรองสมเด็จพระ ราชาคณะ	นมัสการ.....	พระคุณเจ้า กระผม ดิฉัน	ขอนมัสการ ด้วยความ เคารพอย่างยิ่ง
คำที่ใช้จำหน้าของ นมัสการ.....(ระบุนาม).....			

ราชาศัพท์

คำเรียก-คำขาน-สรรพนาม-คำรับ

๓.๑. เป็นประเพณีนิยมของแต่โบราณ ที่จะไม่เรียกพระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศ์ชั้นสูง โดยระบุพระปรมาภิไธย (ชื่อ) เพราะถือว่าเป็น การก้าวก่ายที่สูง โดยเรียกตำแหน่งของพระองค์ท่านแทน เช่น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นต้น

๓.๒. สรรพนามบุรุษที่ ๑ (คำว่าฉัน หรือข้าพเจ้า) เมื่อพูดกับ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวใช้ข้าพระพุทธเจ้า ถึงเจ้านายชั้นเจ้าฟ้า และชั้นพระองค์เจ้าใช้เกล้ากระหม่อม (ผู้ชาย) เกล็ดกระหม่อมฉัน (ผู้หญิง)

ราชาศัพท์

๓.๓. สรรพนามบุรุษที่ ๒ (คำว่าท่าน)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	ใช้	ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	ใช้	ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท
สยามบรมราชกุมารี	ใช้	ใต้ฝ่าละอองพระบาท
เจ้าฟ้า	ใช้	ใต้ฝ่าพระบาท
พระองค์เจ้า	ใช้	ฝ่าพระบาท
หม่อมเจ้า	ใช้	ฝ่าบาท
หมายเหตุ	ฐานันดร	ชั้นหม่อมเจ้าขึ้น เรียก เจ้านาย

ราชาศัพท์

๓.๔. คำรับ (คำว่าครับ)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	ใช้	พระพุทธเจ้าข้า
สยามมกุฎราชกุมาร	ใช้	พระพุทธเจ้าข้า
สยามบรมราชกุมารี	ใช้	พระพุทธเจ้าข้า
เจ้าฟ้า	ใช้	พระพุทธเจ้าข้า
พระองค์เจ้า	ใช้	เกล้ากระหม่อม
หม่อมเจ้า	ใช้	กระหม่อม

สำหรับสตรี (หากเป็นการกราบบังคมทูลภายในใช้ “เพคะ” ก็ได้)

ราชาศัพท์

คำนามและกริยาที่มีความหมายอย่างเดียวกันแต่ใช้ราชาศัพท์ต่างกันตามพระอิสริยยศศักดิ์ หรือตามสภาวะการณ์และสถานที่

คำสามัญ	ราชาศัพท์	ใช้สำหรับ
คำสั่ง	พระบรมราชโองการ พระราชโองการ พระราชเสาวนีย์ พระราชบัญชา พระราชบัญชา พระดำรัสสั่ง	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระยุพราช สมเด็จพระเทพรัตนฯ พระราชวงศ์ทั่วไป

ราชาศัพท์

คำนามและกริยาที่มีความหมายอย่างเดียวกันแต่ใช้ราชาศัพท์ต่างกันตามพระอิสริยยศศักดิ์ หรือตามสภาวะการณ์และสถานที่

คำสามัญ	ราชาศัพท์	ใช้สำหรับ
คำพูด	พระราชดำรัส พระราชกระแส พระดำรัส รับสั่ง	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสมเด็จพระ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระยุพราช สมเด็จพระเทพรัตนฯ พระราชวงศ์ทั่วไป

ราชาศัพท์

คำนามและกริยาที่มีความหมายอย่างเดียวกันแต่ใช้ราชาศัพท์ต่างกันตามพระอิสริยยศกิติ หรือตามสมภาวะและสถานที่

คำสามัญ	ราชาศัพท์	ใช้สำหรับ
จดหมาย	พระราชหัตถเลขา ลายพระหัตถ์	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมราชินี สมเด็จพระยุพราช สมเด็จพระเทพรัตนฯ พระราชวงศ์ทั่วไป

ราชาศัพท์

คำนามและกริยาที่มีความหมายอย่างเดียวกันแต่ใช้ราชาศัพท์ต่างกันตามพระอิสริยยศกิติ หรือตามสมภาวะและสถานที่

คำสามัญ	ราชาศัพท์	ใช้สำหรับ
วันเกิด	วันพระราชบรมสมภพ วันพระราชสมภพ วันประสูติ	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมราชินี สมเด็จพระยุพราช สมเด็จพระเทพรัตนฯ พระราชวงศ์ทั่วไป

ราชาศัพท์

คำนามและกริยาที่มีความหมายอย่างเดียวกันแต่ใช้ราชาศัพท์ต่างกันตามพระอิสริยยศกิติ หรือตามสมถาวรณและสถานที่

คำสามัญ	ราชาศัพท์	ใช้สำหรับ
งานบำเพ็ญกุศลเนื่องในวันเกิด	พระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา บำเพ็ญพระราชกุศลเฉลิมพระชนมพรรษา หรือ บำเพ็ญพระราชกุศลฉลองพระชนมายุ บำเพ็ญพระกุศลวันประสูติ	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมราชินี สมเด็จพระยุพราช สมเด็จพระเทพรัตนฯ พระราชวงศ์ทั่วไป

ราชาศัพท์

คำนามและกริยาที่มีความหมายอย่างเดียวกันแต่ใช้ราชาศัพท์ต่างกันตามพระอิสริยยศกิติ หรือตามสมถาวรณและสถานที่

คำสามัญ	ราชาศัพท์	ใช้สำหรับ
ขอโอกาสเพื่อทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง	ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส ขอพระราชทานพระราชวโรกาส ขอพระราชทานพระวโรกาส ขอประทานพระวโรกาส	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมราชินี สมเด็จพระยุพราช สมเด็จพระเทพรัตนฯ พระบรมวงศ์ชั้น เจ้าฟ้า พระราชวงศ์ทั่วไป

ราชาศัพท์

คำนามและกริยาที่มีความหมายอย่างเดียวกันแต่ใช้ราชาศัพท์ต่างกันตามพระอิสริยยศกิตติมศักดิ์ หรือตามสมถาวรณและสถานที่

คำสามัญ	ราชาศัพท์	ใช้สำหรับ
อนุเคราะห์	พระบรมราชานุเคราะห์ พระราชานุเคราะห์ พระอนุเคราะห์	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมราชินี สมเด็จพระยุพราช สมเด็จพระเทพรัตนมา พระราชวงศ์ทั่วไป

พระปรมาภิไธย พระนามาภิไธย พระนาม	คำขึ้น	คำลงท้าย	สรรพนาม	สรรพนามผู้พูด	คำรับ
พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว,สมเด็จพระ พระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ	ขอเดชะฝ่าละออง ธุลีพระบาทปกเกล้า ปกกระหม่อม	ด้วยเกล้า ด้วยกระหม่อม ขอเดชะ	ใต้ฝ่าละออง ธุลีพระบาท	ข้าพระพุทธเจ้า	พระพุทธเจ้าข้า / เเพ่
สมเด็จพระบรม โอรสาธิราชฯ	ขอพระราชทานกราบ บังคมทูลทรงทราบ ฝ่าละอองพระบาท	ด้วยเกล้า ด้วยกระหม่อม	ใต้ฝ่าละออง พระบาท	ข้าพระพุทธเจ้า	พระพุทธเจ้าข้า / เเพ่
สมเด็จพระเทพฯ	ขอพระราชทานกราบ บังคมทูลทราบฝ่า ละอองพระบาท	ด้วยเกล้า ด้วยกระหม่อม	ใต้ฝ่าละออง พระบาท	ข้าพระพุทธเจ้า	พระพุทธเจ้าข้า / เเพ่
เจ้าฟ้าจุฬาภรณ วลัยลักษณ์,เจ้าฟ้า เพชรฯ, ทูลกระหม่อมอุบล รัตนฯ	ขอพระราชทานกราบ ทูลทราบฝ่าพระบาท	ควรมิควรแล้วแต่จะ โปรดเกล้าโปรด กระหม่อม	ใต้ฝ่าพระ บาท	ข้าพระพุทธเจ้า	พระพุทธเจ้าข้า / เเพ่

พระปรมาภิไธย พระนามภิไธย พระนาม	คำขึ้น	คำลงท้าย	สรรพนาม	สรรพนามผู้พูด	คำรับ
พระเจ้าหลาน เธอ, พระองค์ เจ้าฯ	กราบทูลทราบบฝ่าพระบาท	ควรมิควรแล้ว แต่จะโปรด	ฝ่าพระบาท	เกล้ากระหม่อม (ผู้ชาย) เกล้ากระหม่อม ฉัน (ผู้หญิง)	เกล้ากระหม่อม
พระองค์เจ้า โสมสวลีฯ	ขอประทานกราบทูล ทราบบฝ่าพระบาท	ควรมิควรแล้ว แต่จะโปรด	ฝ่าพระบาท	เกล้ากระหม่อม (ผู้ชาย) เกล้ากระหม่อม ฉัน (ผู้หญิง)	เกล้ากระหม่อม

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	ขอพระราชทานกราบบังคมทูล พระกรุณา ทรงทราบฝ่าละออง ธุลี พระบาท	ควรมิควรแล้วแต่จะทรง พระกรุณา โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมหรือด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม	ใต้ฝ่าละออง ธุลี พระบาท	ข้าพระพุทธเจ้า	พระพุทธเจ้าข้า / เพคะ
----------------------	--	---	--------------------------------	----------------	-----------------------

คำสั่ง - พระราชบัญญัติ - พระราชโองการ

การใช้ราชาศัพท์นี้ ใช้เมื่อทรงรับการขึ้นครองราชย์
..... การใช้อาจมีการปรับเปลี่ยน

สมเด็จพระเทพฯ ๑	ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทราบบฝ่าละอองพระบาท	ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม	ใต้ฝ่าละอองพระบาท	ข้าพระพุทธเจ้า	พระพุทธเจ้าข้า / เพคะ
-----------------	--	-----------------------	-------------------	----------------	-----------------------

สำหรับการกราบบังคมทูลรายงานด้วยวาจา บริเวณรถเทียบ/ถวายรายงาน
มีพระราชประสงค์ให้ใช้
คำกราบบังคมทูลดังนี้
ข้าพระพุทธเจ้า **ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่ง** พระพุทธเจ้าข้า ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม
การใช้ราชาศัพท์นี้ เป็นการปรับใช้ตามพระราชประสงค์
..... การใช้อาจมีการปรับเปลี่ยน

ราชาศัพท์ที่ใช้แก่สมเด็จพระสังฆราช ใช้เทียบเท่าพระอนุวงศ์ชั้นพระองค์เจ้า
คำขึ้นต้น คำสรรพนาม คำลงท้าย การกราบทูลทั้งด้วยวาจาและเป็นลายลักษณ์
คำขึ้นต้นในการกราบทูล

กราบทูลด้วยวาจา ใช้ว่า กราบทูลทราบบฝ่าพระบาท

กราบทูลเป็นลายลักษณ์อักษร ใช้ว่า กราบทูล (พระนาม) ทราบบฝ่าพระบาท

คำสรรพนาม

สรรพนามบุรุษที่ ๑ แทนผู้กราบทูลชาย (ผู้พูด) ใช้ว่า เกล้ากระหม่อม

สรรพนามบุรุษที่ ๑ แทนผู้กราบทูลหญิง (ผู้พูด) ใช้ว่า เกล้ากระหม่อมฉัน

สรรพนามบุรุษที่ ๒ แทนสมเด็จพระสังฆราช ใช้ว่า ฝ่าพระบาท

สรรพนามบุรุษที่ ๓ เมื่อกล่าวถึงสมเด็จพระสังฆราช ใช้ว่า พระองค์

คำลงท้ายในการกราบทูล

กราบทูลด้วยวาจา ใช้ว่า ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

กราบทูลอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร ใช้ว่า ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

เกล้ากระหม่อม(ฉัน) (นามผู้กราบทูล)

คำกริยาราชศัพท์ที่ใช้แก่สมเด็จพระสังฆราช
มีตัวอย่างดังนี้

คำสามัญ	คำกริยาราชศัพท์
เกิด	ประสูติ
ขออนุญาต	ขอประทานพระอนุญาต
ขออนุญาตเข้าพบ	ขอประทานพระวโรกาสเข้าเฝ้า
เข้าพบ	เข้าเฝ้า
คิด	มีพระดำริ , ทรงพระดำริ
เดินทาง (+ไป,ไปยัง,มา,มาถึง,กลับ,ฯลฯ)	เสด็จ (+ไป,ไปยัง,มา,มาถึง,กลับ,ฯลฯ)
ทำบุญ	ทรงบำเพ็ญพระกุศล
บวช	ทรงผนวก
พูด	มีพระดำรัส , ทรงพระดำรัส

คำกริยาราชศัพท์ที่ใช้แก่สมเด็จพระสังฆราช
มีตัวอย่างดังนี้

คำสามัญ	คำกริยาราชศัพท์
บอก	กราบทูล
ประสงค์	มีพระประสงค์
มีอายุ.....ปี	เจริญพระชันษา....ปี , มีพระชันษา....ปี
รอรับ	รับเสด็จ
สั่ง	มีพระดำรัสสั่ง , มีรับสั่ง
(สมเด็จพระสังฆราช) ให้	ประทาน
ให้ (แต่สมเด็จพระสังฆราช)	ถวาย
นั่ง , อยู่	ประทับ

แนวทางปฏิบัติการจัดพิธีในวันสำคัญที่เกี่ยวกับ สถาบันพระมหากษัตริย์

การวางพานพุ่ม การวางพวงมาลา

วันพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และวันที่ระลึกมหาจักรีบรมราชวงศ์ วันที่ ๖ เมษายน เวลา ๑๗.๐๐ น. มีการวางพุ่มดอกไม้
ณ ปฐมบรมราชานุสรณ์สะพานพระพุทธยอดฟ้า

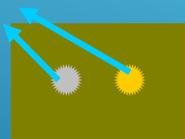

วันพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน
มีการวางพวงมาลา ณ พระบรมราชานุสรณ์ สวนลุมพินี

การนำพุ่มทอง พุ่มเงินไปตั้ง

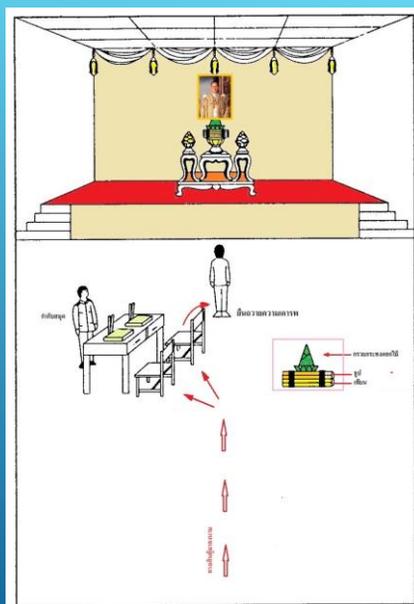
การนำพุ่มทอง พุ่มเงินไปตั้ง

การตั้งเครื่องทองน้อย

รูปแบบการถวายพระพร

วันเฉลิมพระชนมพรรษา

แบบที่ ๑ การลงนามถวายพระพร

- จัดสถานที่เตรียมรองรับผู้ที่จะมาลงนามถวายพระพรตามแบบที่สำนักพระราชวังกำหนด
- ลงนามถวายพระพรแล้ว เดินไปหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ ถวายความเคารพ ๑ ครั้ง

การแต่งกาย ข้าราชการแต่งเครื่องแบบปกติขาว พลเรือนแต่งชุดสุภาพหรือสากล

- แบบที่ ๓ การลงนามถวายพระพร ชุมนุมสดุดี และบำเพ็ญกุศลถวายเป็นพระราชกุศล
- จัดสถานที่เตรียมลงนามถวายพระพรและบำเพ็ญกุศลตามแบบที่ สำนักพระราชวังกำหนด
 - ประธานเข้าสู่ที่ประชุม จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย กราบ ๓ ครั้งแล้ว ถวายความเคารพ พระบรมฉายาลักษณ์
 - ไปนั่งประจำที่ประธาน
 - เจ้าหน้าที่อาราธนาศีล
 - พระสงฆ์ตั้งคัคยศให้ศีล
 - ประธานและผู้ชุมนุมประนมมือรับศีล
 - ประธานไปที่หน้าพระบรมฉายาลักษณ์ (ทุกคนยืนขึ้น)
 - ประธานเปิดกรวยกระทงดอกไม้แล้วถอยออกมาถวายความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ ผู้ชุมนุม ณ ที่นั้นถวายความเคารพพร้อมประธาน
 - ประธานอ่านคำสดุดีเฉลิมพระเกียรติถวายพระพรชัยมงคล จบแล้วถวายความเคารพ
 - พระสงฆ์ตั้งคัคยศเจริญชัยมงคลคาถา
 - ดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีจบ ถวายความเคารพพร้อมกันแล้วนั่งประจำที่
 - พระสงฆ์ถวายพระพร
 - ประธานประเคนภัตตาหารแก่พระสงฆ์
 - ประธานประเคนจตุปัจจัยไทยธรรมแก่พระสงฆ์
 - พระสงฆ์อนุโมทนา ประธานกรวดน้ำ - รับพรเมื่อพระสงฆ์กล่าว ถวายอดิเรก
ทุกคนเอามือลง จบคำถวายอดิเรกแล้วประนมมือรับพรต่อไปจนจบ
 - พระสงฆ์เดินทางกลับ
 - ประธานและทุกคนถวายความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์พร้อมกัน เป็นเสร็จพิธี

แนวทางปฏิบัติในวันสำคัญ

วันที่ ๒๘ กรกฎาคม

วันที่ ๑๒ สิงหาคม

วันที่ ๕ ธันวาคม

วันที่ ๒๘ กรกฎาคม

วันที่ ๑๒ สิงหาคม

แนวทางปฏิบัติในวันสำคัญทั้งสองวันนี้

ปฏิบัติ ตามรูปแบบของวันเฉลิมพระชนมพรรษา

วันที่ ๕ ธันวาคม ตามพระราชประสงค์กำหนดให้เป็น
วันพ่อแห่งชาติ วันชาติไทย และกำหนดให้มีพระราชพิธี

แนวทางปฏิบัติ

ทำบุญตักบาตร ถวาย

ทำสิ่งใดเพื่อรำลึกถึง

ทำบุญถวาย ตามแบบพระราชพิธี

รูปแบบในการจัดตั้งโต๊ะหมู่บูชาในการ ถวายพระพร ถวายสักการะ

ถวายพระพร

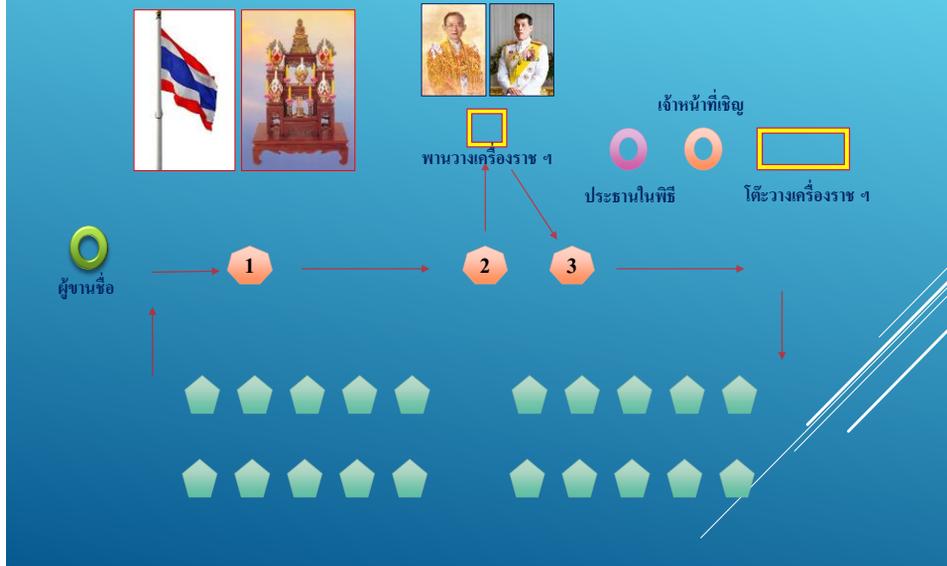

ถวายสักการะ

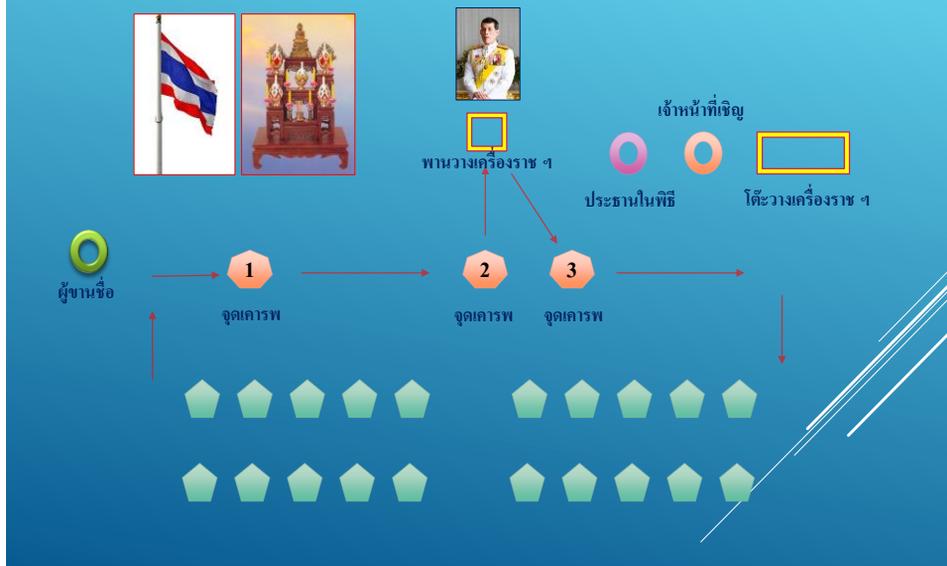

การประดับภาพพระฉายาลักษณ์

การประกอบพิธีมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ฝั่งการจัดสถานที่ประกอบพิธี 1

การประกอบพิธีมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ฝั่งการจัดสถานที่ประกอบพิธี 2

ขั้นตอนปฏิบัติในพิธีรับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ต่อหน้าพระฉายาลักษณ์

1. ผู้เข้ารับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ถึงสถานที่จัดพิธีรับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ลงทะเบียน จากนั้นให้นั่งประจำที่พร้อมกันเพื่อรับฟังการชี้แจงและซักซ้อมขั้นตอนและวิธีการเข้ารับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
2. เมื่อประธานในพิธีเดินทางมาถึง ให้ทุกท่านลุกขึ้นยืนตรง (ยังไม่ต้องแสดงความเคารพ) จากนั้นประธานจตุรพักตูปะธานพระรัตนตรัย (ระหว่างนั้นทุกคนประนมมือ) เมื่อกราบพระพุทธรูปแล้ว ประธานเคารพธงชาติ และถวายความเคารพพระฉายาลักษณ์ แล้วเดินไปยืนตรงหน้าที่นั่งที่จัดไว้ ทุกคนที่อยู่ในห้องพิธีทำความเคารพประธาน ประธานเคารพตอบ เมื่อประธานนั่งประจำที่แล้วทุกท่านจึงนั่งลง
3. ผู้ที่ได้รับมอบหมายกล่าวรายงานต่อประธาน จากนั้นประธานเข้าประจำจุดและถวายความเคารพพระฉายาลักษณ์ หลังจากนั้นผู้ทำหน้าที่เบิกตัวผู้เข้ารับพระราชทาน โดยขานชื่อชั้นตราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และชื่อผู้เข้ารับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่อหน้าพระฉายาลักษณ์ ตามลำดับ จนเสร็จพิธี (ประธานจะรับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จากผู้เชิญ เพื่อเชิญไปวางบนพานหน้าพระฉายาลักษณ์ที่ละลำดับ)
4. ในการเข้ารับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จากพระฉายาลักษณ์ ผู้เข้ารับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์คนแรกจะเดินนำแถวตามแนวลูกศร หยุดตรงจุดเคารพที่ 1 (เคารพ ๑ ครั้ง) เดินตามแนวลูกศร ไปจุดเคารพที่ 2 หน้าพระฉายาลักษณ์ (ถวายความเคารพ ๑ ครั้ง) จากนั้นเดินเข้าไปชิดเท้า รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จากพานหน้าพระฉายาลักษณ์ (การรับพระราชทาน ยืนตรง ยกมือขวา เองงาน รับพระราชทานเครื่องราชจากพานหน้าพระฉายาลักษณ์)
5. ผู้เข้ารับลำดับถัดไป ให้แทนที่ตำแหน่ง ผู้ที่ได้รับการขานชื่อเข้ารับเครื่องราชก่อนหน้า

การแต่งกาย แต่งเครื่องแบบปกติขาว

** การถวายความเคารพ/การเคารพ : ใช้วิธีโค้งคำนับ/คำนับ

ผู้ที่เข้าเฝ้ารับเสด็จ ณ ที่หมายแรก

กรณีต่างจังหวัด

(ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงข้อปฏิบัติตามหนังสือของ ส.ส.ค.

ที่ น.ร. ๐๕๐๗/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๘ พ.ค. ๒๕๕๘)

- ▶ นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกรัฐมนตรี
- ▶ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัด
- ▶ รัฐมนตรี
- ▶ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล (ตำแหน่ง ที่สูงกว่าหรือเทียบเท่า)
- ▶ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบก (ตำแหน่งที่สูงกว่าหรือเทียบเท่า)
- ▶ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด (ตำแหน่งที่สูงกว่าหรือเทียบเท่า)
- ▶ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส)
- ▶ สมาชิกวุฒิสภา (ส.ว)

ข้อพึงปฏิบัติในการเข้าเฝ้า ฯ

- ▶ แต่งกายตามหมายกำหนดการ กำหนดการ หรือหมายรับสั่งของสำนักพระราชวัง
- ▶ ต้องมาถึงก่อนเวลาเสด็จพระราชดำเนิน ตามที่กำหนดไว้ในหมายกำหนดการอย่างน้อย ๑ ชั่วโมง

(หากมาถึงหลังเวลาเสด็จพระราชดำเนินแล้วก็ไม่เป็นการสมควรที่จะเข้าเฝ้า ฯ ในพระราชพิธีหรือพิธีนั้น ๆ)

- ▶ ผู้เข้าเฝ้า ฯ จะต้องสำรวมกิริยา มารยาท ควรตรวจความเรียบร้อย ของเครื่องแต่งกายในการเข้าเฝ้า ฯ หากกำหนดให้แต่งกายชุดสุภาพ ห้ามแต่งกายด้วยชุดสีดำ

- ▶ ถ้ายืนฝ้าฯ ไม่ควรเอามือไพล่หลัง ล้วงกระเป๋า
- ▶ ถ้านั่งเก้าอี้ฝ้าฯ ไม่ควรนั่งไขว่ห้าง หรือเหยียดออกไปตามสบาย และไม่ควรเอาแขนพาดพิงที่พนักพิงหลังเก้าอี้
- ▶ ไม่สวมแว่นตาดำ
- ▶ ไม่ควรสูบบุหรี่ ไม่เคี้ยวหมากฝรั่งในพระที่นั่ง ในอาคาร หรือในพลับพลาพิธี
- ▶ ขณะเข้าฝ้าฯ ไม่ควรพูดคุยให้มีให้มีเสียงดังเกินควร

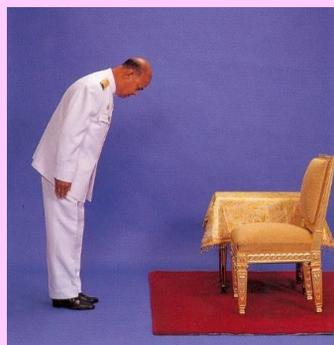
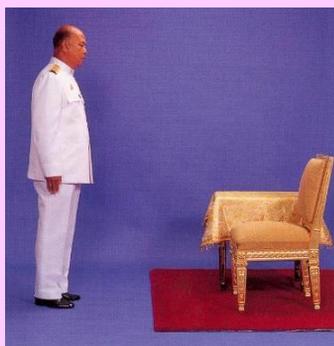
- ▶ ไม่ควรถือถุง ย่าม และนำสิ่งของติดตัวมากเกินไป
- ▶ ห้ามนำอาวุธ เว้นแต่กระบี่ ประกอบเครื่องแบบทหาร ตำรวจ
- ▶ ห้ามนำเครื่องมือสื่อสารติดตัวไปในการเข้าฝ้าฯ โดยเด็ดขาด
- ▶ เมื่อไปถึงสถานที่ที่กำหนดจะต้องปฏิบัติตามคำชี้แจงของเจ้าหน้าที่รับรอง ให้เข้าประจำที่นั่งตามที่ทางสำนักพระราชวังจัดไว้ให้โดยไม่เปลี่ยนที่นั่งเอง
- ▶ หากมีความจำเป็นต้องปฏิบัติภารกิจส่วนตัว ควรปฏิบัติให้เรียบร้อยก่อน เสด็จพระราชดำเนินมาถึง

การทำความเคารพ

● การถวายคำนับ

เป็นการแสดงความเคารพอย่างหนึ่งของบุรุษและสตรีที่สวมเครื่องแบบ(กรณีไม่สวมหมวก) สำหรับถวายแต่พระมหากษัตริย์ สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระบรมวงศานุวงศ์ พระราชวงศ์ และผู้แทนพระองค์ เมื่อมีโอกาสได้เข้าเฝ้าฯ รับเสด็จ ทูลเกล้าฯ หรือน้อมเกล้าฯ ถวายสิ่งของ หรือรับพระราชทานสิ่งของ รวมถึงการถวายความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ พระบรมสาทิสลักษณ์ และพระบรมรูป

การถวายคำนับ

การถวายการคำนับ

๑

๒

การถอนสายบัว

เป็นการแสดงความเคารพอย่างหนึ่งของสตรี ที่ใช้กัน
เป็นสากลนิยมสำหรับถวายแด่ พระมหากษัตริย์
สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระบรมวงศานุวงศ์
และพระบรมฉายาลักษณ์ พระบรมสาทิสลักษณ์
พระบรมรูป ใช้เฉพาะสตรีที่แต่งกายด้วยชุดสุภาพ
หรือชุดสากลนิยม หรือชุดไทย โดยมีขั้นตอนดังนี้...

การถอนสายบัว

- ยืนตรง ชักเท้าข้างหนึ่ง (ตามถนัด) ไปข้างหลัง แล้วลากปลายเท้าไขว้ไปทางด้านหลังของเท้าที่ยืนอยู่
- ย่อตัวลงโดยย่อเข้าข้างหนึ่งลงช้าๆไม่ต้องถึงพื้น ลำตัวตั้งตรง หน้าตรง ทอดสายตาลง ปล่อยแขนทั้งสองลงข้างลำตัว ก้มศีรษะเล็กน้อย พองาม
- เสร็จแล้วยืนขึ้นในท่าตรง

การถอนสายบัว

แบบสากลนิยม ยืนตรง หันหน้าไปทางพระองค์ท่าน วาดเท้าข้างใดข้างหนึ่งไปข้างหลังเล็กน้อยตามถนัด พร้อมย่อตัวลง ลำตัวตรง หน้าตรง สายตาทอดลง ปล่อยแขนทั้งสองข้างแล้ว ยืนตรง

แบบพระราชนิยม ยืนตรง หันหน้าไปทางพระองค์ท่าน วาดเท้าข้างใดข้างหนึ่งไปข้างหลังเล็กน้อยตามถนัด พร้อมกับย่อตัวลง ขณะที่วาดเท้า ให้ยกมือทั้งสอง ข้างขึ้นวางประสานกันบนขาหน้าเหนือเข่า ก้ม ตัวเล็กน้อยทอดสายตาลง เสร็จแล้วยืนขึ้นใน ลักษณะเดิม

การทำวันทยหัตถ์
 เป็นการแสดงความเคารพของบุรุษและสตรีเมื่อแต่งเครื่องแบบราชการซึ่งสวมหมวก โดยมีข้อปฏิบัติ ดังนี้

- ๑. ยืนตรง ยกข้อศอกขวา โดยให้แขนตั้งฉากกับลำตัว
- ๒. แขนมือโดยให้นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกัน ฝ่ามืออยู่ในลักษณะคว่ำ ปลายนิ้วชี้จรดขอบกระบังหมวกข้างขวา ระดับเหนือปลายคิ้วข้างขวา
- ๓. เสร็จแล้ว ให้ลดมือลงแนวลำตัวในท่ายืนตรง

การวันทยาหัตถ์

หากเป็น การเข้าเฝ้า ฯ ภายนอกอาคาร โดยผู้เฝ้า ฯ แต่งกาย
สวมเครื่องแบบและสวมหมวก ต้องถวายความเคารพด้วยการกระทำ
วันทยาหัตถ์ ถ้าไม่ได้สวมเครื่องแบบแต่สวมหมวกอื่น ต้องถอดหมวก
ก่อนแล้วใช้วิธีถวายนับ

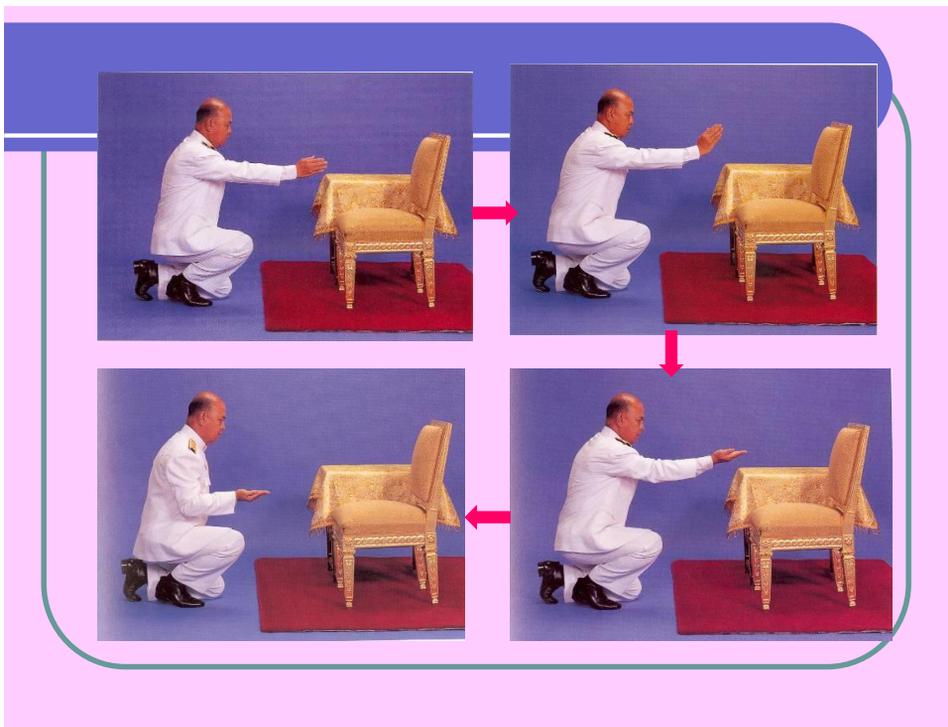

การเอางาน

ใช้เฉพาะเมื่อสามัญชน หรือเจ้านายราชตระกูลลำดับรองลงมา ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้า ฯ ให้เข้าเฝ้า ฯ รับพระราชทานสิ่งของ จากพระหัตถ์ หรือกระทำกิจบางอย่างเฉพาะพระพักตร์ เช่น *เปิดกรวยกระถางดอกไม้ เปิดหรือปิดภาชนะเครื่องเสวย ฯลฯ*

ขั้นตอนการเอางานปฏิบัติดังนี้

- ยื่นแขนขวาออกไปข้างหน้าพร้อมกับยกมือขึ้นให้เฉียงจากลำตัวพอสมควร จะรับพระราชทานสิ่งของโดยปลายมือตรง นิ้วมือชิดติดกัน มือซ้ายแนบลำตัว
- กระดกปลายมือขึ้นประมาณ ๔๕ องศา ๑ ครั้ง โดยให้แขนอยู่ในลักษณะเดิม
- ลดมือลงแล้วช้อนมือขึ้นเพื่อรับพระราชทานสิ่งของหรือเพื่อหยิบจับ เปิด ปิด หรือถอนภาชนะสิ่งต่าง ๆ โดยระวังอย่าให้ของนั้นตกจากมือ

การนั่ง

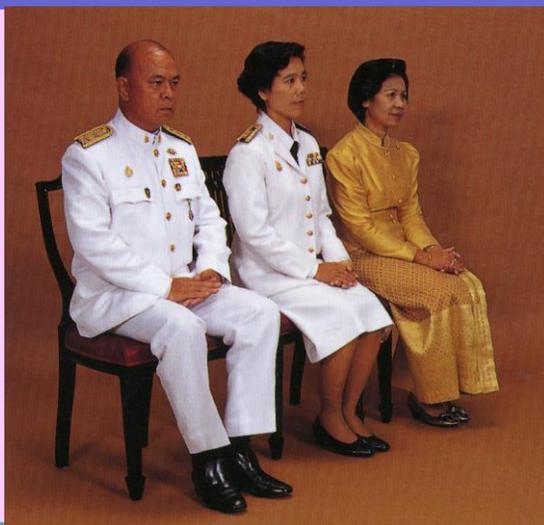
การนั่งในที่เฝ้า ฯ ให้ปฏิบัติดังนี้

- ต้องนั่งด้วยอาการสำรวม
- ห้ามนั่งไขว่ห้างหรือเหยียดเท้าออกไปตามสบาย หรือยกแขนพาดพนักเก้าอี้
- เมื่อจะลุกออกจากเก้าอี้ที่เฝ้า ฯ ต้องถวายความเคารพ และเมื่อกลับเข้าประจำที่เดิมต้องปฏิบัติเช่นเดียวกัน
- เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จจากพระราชอาสน์ที่ประทับเพื่อทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในการพระราชพิธี ผู้เฝ้า ฯ จะต้องยืนขึ้น หากเสด็จผ่านต้องถวายความเคารพทุกครั้ง และต้องยืนอยู่นกว่าจะเสร็จพระราชกรณียกิจนั้น

การนั่ง

- เมื่อเสด็จกลับไปประทับพระราชอาสน์และพระบรมวงศานุวงศ์นั่งเรียบร้อยแล้ว ผู้เฝ้า ฯ ต้องถวายความเคารพ แล้วจึงนั่งลงได้
- เมื่อเสด็จพระราชดำเนินกลับ ผู้เฝ้า ฯ ต้องยืนขึ้นถวายความเคารพ เมื่อรยนต์พระที่นั่งแล้วออกไปและเพลงสรรเสริญพระบารมีจบลง ผู้เข้าเฝ้า ฯ ต้องถวายความเคารพเป็นครั้งสุดท้ายเป็นอันเสร็จพิธี
- หากเป็นการเข้าเฝ้า ฯ ในพระที่นั่งในพระบรมมหาราชวัง เมื่อไปถึงหรือจะกลับออกจากพระที่นั่ง ควรทำความเคารพพระราชอาสน์ พระพุทธรูป หรือพระบรมอัฐิ ที่อยู่ในมณฑลพิธีก่อน

การนั่งในที่เฝ้า ฯ

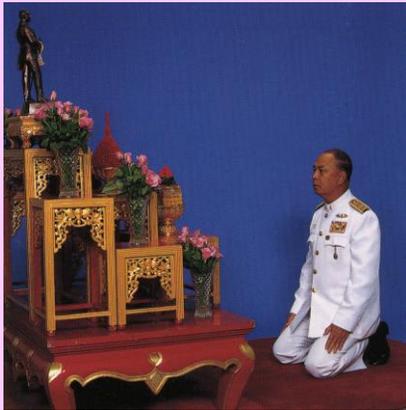
การยืนในที่เฝ้าฯ

การยืนในที่เฝ้าฯ

การถวายบังคม

๑

ก่อนที่จะถวาย บังคมต้องนั่ง
อยู่ในท่าเตรียมคือ นั่งคุกเข่า
ปลาย เท้าตั้ง นั่งบนส้นเท้า
เช่นเดียวกันทั้งชาย และ
หญิง มือทั้งสองวางคว่ำเหนือ
เข่าทั้งสองข้าง ชายนั่งแยกเข่า
ได้เล็กน้อย หญิงนั่งเข่า ชิด

๒

การถวายบังคม

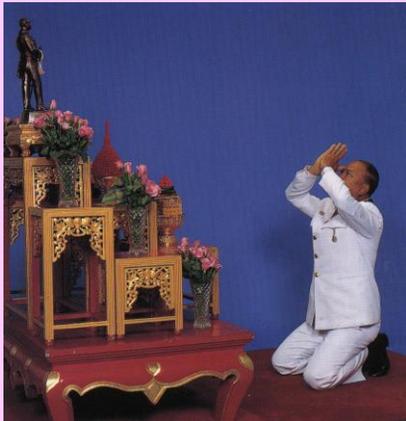

๑

จังหวะที่ 1 ยกมือขึ้นประนม
ระหว่างอก ปลายนิ้วตั้งขึ้นแนบ
ตัวไม่กางศอก

๒

การถวายบังคม

๓

จังหวะ ที่ 2 ยกมือที่ประนม
ขึ้น ให้ปลายนิ้วหัว แม่มือจรด
หน้าผากเงยหน้าขึ้นเล็กน้อย

๔

การถวายบังคม

๓

จังหวะที่ 3 ลดมือกลับลง
ตามเดิมมาอยู่ ในจังหวะที่ 1

ทำให้ครบ 3 ครั้ง โดย จบลง
อย่างจังหวะที่ 1 แล้วจึงลดมือ
ลง วางคว่ำเหนือเข่าทั้งสองข้าง

๔

การหมอบกราบ

๓

จังหวะที่ 3 ลดมือกลับลง
ตามเดิมมาอยู่ในจังหวะที่ 1

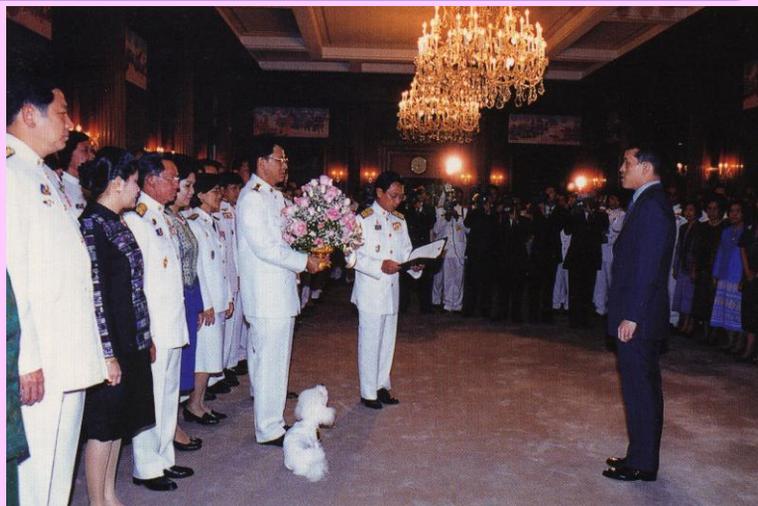
ทำให้ครบ 3 ครั้ง โดย จบลง
อย่างจังหวะที่ 1 แล้วจึงลดมือ
ลง วางคว่ำเหนือเข่าทั้งสองข้าง

๔

การหมอบกราบ

ใช้แสดงความเคารพพระมหากษัตริย์ลง มาถึงพระบรมวงศ ใน โอกาสที่เข้าเฝ้า โดย นั่งพับเพียบเก็บปลายเท้าแล้ว จึงหมอบลงให้ ศอกทั้งสองข้างถึงพื้นคร่อมเข่าอยู่ ด้านล่าง เพียงเข้าเดียว มือทั้งสองกระพุ่มทอดลงกับพื้น ไม่แบมือราบกับพื้น ก้มศีรษะลง หน้าผากแตะส่วนบนของมือที่ ประนม เมื่อกราบแล้วนั่งในท่าพับเพียบเฝ้าตามเดิม

การเข้าเฝ้ารับเสด็จ

การเข้าเฝ้ารับเสด็จ

การเข้าเฝ้ารับเสด็จ

การถวายสิ่งของและการรับพระราชทานสิ่งของ

****เข้าเฝ้า ๑ ทูลเกล้า ๑ ถวายสิ่งของ**

(ของเด็ก หรือของเบา)

****เข้าเฝ้า ๑ น้อมเกล้า ๑ ถวายสิ่งของ**

(ของหนัก หรือสิ่งมีชีวิต)

****เข้าเฝ้า ๑ รับพระราชทานสิ่งของ**

การเฝ้า ๆ ทูลเกล้า ๆ หรือน้อมเกล้า ๆ ถวายสิ่งของ
มี ๒ แบบ คือ...

๑. แบบสากล (เป็นทางการ) → ถวายเฉพาะของ

→ ถวายทั้งพานและของ

(เช่น พานรูปเทียนแพ , พานพุ่มดอกไม้, พานชุดครุย)

๒. แบบไทย (ส่วนพระองค์) จะเป็นลักษณะของการหมอบถวาย ๆ มี
ลักษณะ ๒ แบบด้วยกันคือ...

- สิ่งของขนาดเล็ก และเบา

วางพานแล้วกราบ พานวางทางขวาและ
เหนือตัวผู้เฝ้า ๆ แล้วจึงยกพานขึ้น
ทูลเกล้า ๆ ถวาย ถ้าเป็นของเล็ก
ควรหมอบแล้วจับพานถวายมือเดียว

- สิ่งของขนาดใหญ่

ถวาย ๒ มือ โดยโน้มตัวขณะทูลเกล้า ๆ
ถวาย ถ้ามีกระแสดพระราชดำรัสควร
หมอบ และประนมมือ เมื่อกลับก็กราบอีก
ครั้งหนึ่ง แล้วจึงคลานถอยหลังออกมา
เมื่อออกจากที่ประทับกราบอีกครั้งหนึ่ง

การทูลเกล้าฯ ถวาย

การทูลเกล้าฯ ๗ ถวาย

การทูลเกล้าฯ ถวายพวงมาลัย

การทูลเกล้าฯ ถวายช่อดอกไม้

การทูลเกล้าฯ ถวายของ

การทูลเกล้าฯ ถวายของ

การน้อมเกล้า ฯ ถวายของ

การเข้าเฝ้า ฯ รับพระราชทานของ

เช่น เครื่องราชอิสริยาภรณ์ รางวัล เข็มที่
ระลึก ซึ่งถือเป็นสิริมงคลและเป็นเกียรติแก่
ผู้เข้ารับพระราชทาน ฉะนั้นจึงควรปฏิบัติ
ตนให้ถูกต้อง และเหมาะสม ดังนี้.....

๑. การรับพระราชทานสิ่งของจากพระหัตถ์ต้องทำ เองาน
 ทุกครั้งการทำเองานมีวิธีปฏิบัติดังนี้...

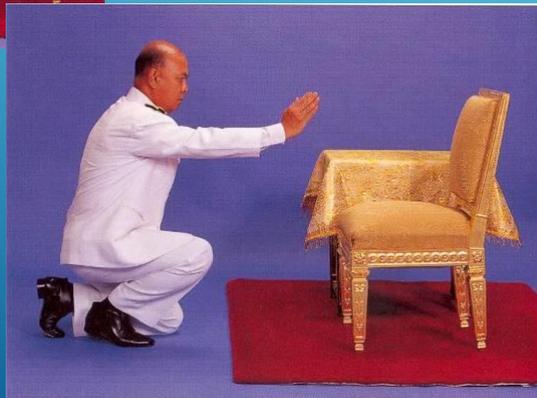
๑.๑ ยื่นแขนขวาออกไปข้างหน้าพร้อมกับยกมือขึ้น
 เเฉียงจาก ลำตัวพอสมควรที่จะรับพระราชทานสิ่งของ
 โดยปลายมือ ตรงนิ้วมือชิดติดกัน มือซ้ายแนบลำตัว

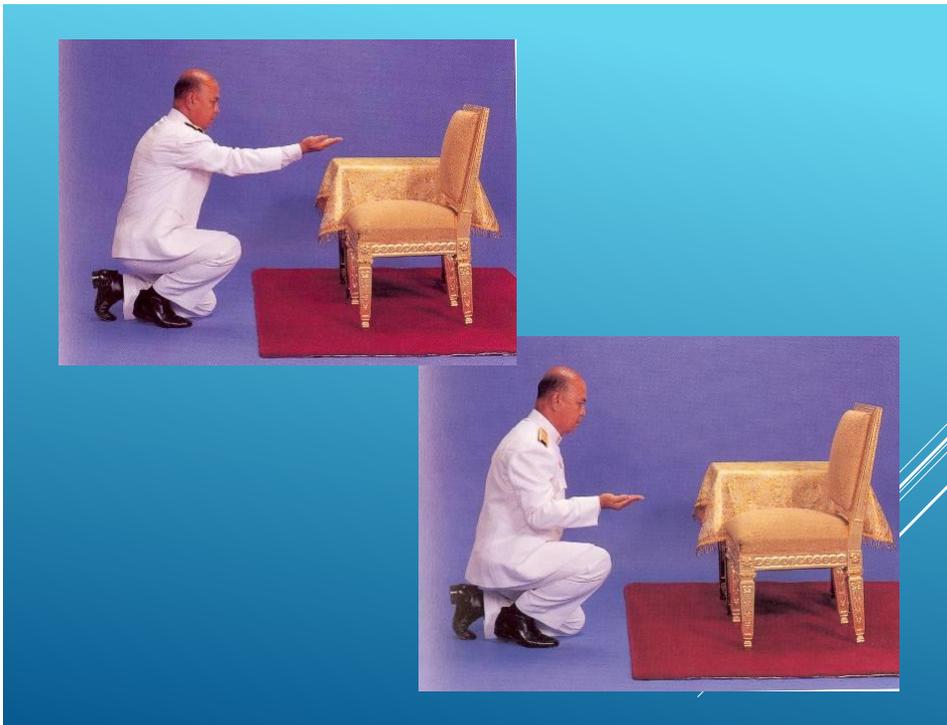
๑.๒ กระจกปลายมือขึ้นประมาณ ๔๕ องศา ๑ ครั้ง
 โดยให้แขนอยู่ในลักษณะเดิม

๑.๓ ลดมือลงแล้วซ่อนมือขึ้นเพื่อรับพระราชทาน
 สิ่งของ โดยระวังอย่าให้ของนั้น ตกจากมือ

การทำเองาน

๒. การเดินเข้ารับพระราชทาน หากที่ประทับระดับเดียวกับผู้
 เข้ารับพระราชทานและไม่มีกระบังพระชนม์ ต้องย่อตัว
 ลง คูกเข่าซ้ายตั้งเข่าขวา หรือคูกเข่าขวาตั้งเข่าซ้ายตามถนัด
 แล้วจึงยกมือเอางานก่อนรับพระราชทาน

**ถ้าเป็นผู้สูงอายุไม่สามารถลงคูกเข่าได้อนุโลมให้ค้อม
 ตัวรับพระราชทานด้วยอาการเคารพได้**

หากที่ประทับอยู่ระดับสูงกว่าหรือมีกระบังพระชนม์
 ให้ก้าวเท้าขวาออกไปพอประมาณหรือทำชิดกัน แล้วจึงยก
 มือขวาเอางานก่อนรับพระราชทานเช่นเดียวกัน

เมื่อรับของพระราชทานแล้วต้องถือไว้ในลักษณะ
เชิญอยู่ในระดับเหนือเอวโดยแขนตั้งฉากกับลำตัว แล้ว
เดินถอยหลังเฉียงประมาณ ๓ ก้าว ไปทางซ้ายหรือขวา
จากนั้นหยุดถวายความเคารพ แล้วจึงหันหลังเดิน
กลับไป ณ ตำแหน่งเฝ้า ฯ ที่เดิม

๓. การรับพระราชทานสิ่งของที่ทรงจับส่ง(มีน้ำหนัก) เช่น
ธง เมื่อถวายความเคารพและเข้ารับพระราชทาน
จะต้องรับพระราชทานโดยให้มืออยู่ต่ำกว่าพระหัตถ์

๔. ในกรณีทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ผู้แทน
พระองค์เชิญสิ่งของไปพระราชทาน จะต้องรับ
ด้วยพาน และหากจำเป็นต้องวางของในที่พักให้
วางไว้ในที่สูงเสมอ

๕. การเข้าเฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายของและรับ
พระราชทานของ ในขณะเดียวกัน
พึงระวังอย่าใช้พานที่ใช้ทูลเกล้า ฯ ถวายของ
รับของพระราชทาน (การถวายของใช้พานถวาย
แต่การรับของพระราชทานใช้การรับด้วยมือเอา
มารับ)

๖. การรับของหนัก ให้ยกมือขวาก่อนแล้วเอางานจากนั้น
รับยกมือซ้ายเข้ามาช่วยประคอง เช่น พระราชทานถุง
ของขวัญในขณะแปรพระราชฐาน (ให้กับทหาร
ตำรวจที่บริเวณพระตำหนัก)
๗. ไม่ควรยื่นมือไปรอรับของก่อนที่ท่านจะยื่นของมา ดู
แล้ว ไม่เหมาะสม เช่น การรับเครื่องราชฯ และของที่
ระลึก

*****ในกรณีที่เป็นองคมนตรีหรือบุคคลธรรมดา การ
รับของที่ระลึกไม่ต้องเอางาน*****

การรับพระราชทานของ

การรับพระราชทานของ

การรับพระราชทานของ

การรับพระราชทานของ

การรับพระราชทานของ

การดื่มถวายพระพร

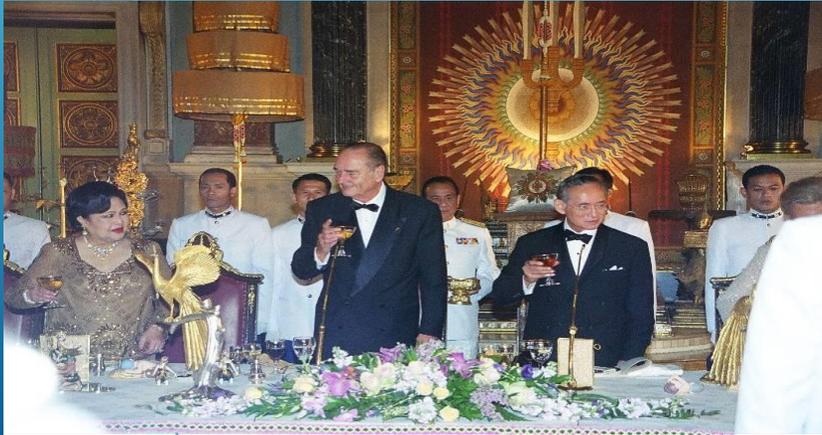
การเชิญชวนให้ดื่มถวายพระพรเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า **เป็นการแสดงออกซึ่งความปรารถนาดี และจงรักภักดี** ทุกคนจึงย่อมมีสิทธิที่กระทำได้ แต่ก็ควรระมัดระวังให้การได้เป็นไปโดยควรแก่พระเกียรติยศ กล่าวคือ ถ้าจะให้มีการเชิญชวนดื่มถวายพระพรก็ควรเชิญชวนดื่มเฉพาะ **ในงานที่จัดขึ้นเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นงานที่มีเกียรติและบรรดาผู้ไปในงานแต่งกายสุภาพ**

ส่วนในงานเลี้ยงฉลองสมรสพระราชทานนั้น **เมื่อจบการดื่มถวายพระพรแล้วประธานในพิธีไม่ควรกล่าวคำให้โอวาทตามคำเชิญหรือคำขอของเจ้าภาพ**

เพราะคู่สมรสได้รับพระราชทานพระบรมราโชวาทและรับพระราชทานพรเรียบร้อยแล้ว

ประธานในพิธีควรยกเหตุดังกล่าวนี้ชี้แจงให้แขกผู้มีเกียรติรับทราบ แล้วจึงเชิญชวนแขกผู้มีเกียรติดื่มเป็นเกียรติให้แก่คู่สมรสแทน

ส่วนการเปล่งเสียงไชโยนั้น **หากเป็นงานพระราชทาน**
เสียงไม่ควรเปล่งเสียง แต่ในโอกาสทั่ว ๆ ไป ควรที่จะพร้อมใจ
 กันเปล่งเสียงไชโยถวายพระพรหลังจากที่ดนตรีบรรเลงเพลง
 สรรเสริญพระบารมีจบแล้ว

การขอ

พระราชทานน้ำหลวงอาบศพ

พระราชทานเพลิงศพ

พระราชทานหีบเพลิง

พระราชทานดินฝังศพ

หลักเกณฑ์ในการขอพระราชทานน้ำหลวงอาบศพ เพลิงศพ หีบเพลิง และดินฝังศพ

๑. พระสมณศักดิ์ ตั้งแต่ชั้น “พระครูสัญญาบัตร” ขึ้นไป และพระภิกษุ สามเณรเปรียญธรรม ๙ ประโยค
๒. พระราชวงศ์ตั้งแต่ชั้น “หม่อมเจ้า” ขึ้นไป
๓. ผู้ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์
๔. ข้าราชการตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป หรือข้าราชการตามระบบจำแนกประเภท ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน และ ประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ (รับราชการตั้งแต่ ๒ ปีขึ้นไป)
๕. ข้าราชการฝ่ายทหาร ตำรวจ ยศชั้นร้อยตรี เรือตรี เรืออากาศตรี ร้อยตำรวจตรี ขึ้นไป
๖. ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตั้งแต่ “เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย” (บ.ม.) ขึ้นไป
๗. ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ “จุลจอมเกล้า”

หลักเกณฑ์ในการขอพระราชทานน้ำหลวงอาบศพ เพลิงศพ หีบเพลิง และดินฝังศพ

๘. ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เหรียญ “รัตนภรณ์” รัชกาลปัจจุบัน
๙. ประธานองค์กรต่าง ๆ ที่กำหนดในรัฐธรรมนูญและรัฐมนตรี ที่ถึงแก่กรรมในขณะดำรงตำแหน่ง
๑๐. บิดาและมารดาของผู้ดำรงตำแหน่งองคมนตรี นายกรัฐมนตรี ประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา ประธานองค์กรต่าง ๆ ที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ และรัฐมนตรีที่ถึงแก่กรรม ในขณะบุตรดำรงตำแหน่ง
๑๑. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ที่ถึงแก่กรรมในขณะดำรงตำแหน่ง
๑๒. ผู้ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เป็นกรณีพิเศษ

บุคคลผู้ทำลายชีพตนเองและผู้ต้องอาญาแผ่นดิน ไม่พระราชทานน้ำหลวง เพลิงศพ หีบเพลิง ดินฝังศพ และเครื่องเกียรติยศประกอบศพ

ขั้นตอนในการขอพระราชทานน้ำหลวงอาบศพ

เจ้าภาพหรือทายาทจะต้องนำดอกไม้กระถาง ๑ กระถาง รูปไม้ระกำ ๑ ดอก เทียน ๑ เล่ม มีพานรองพร้อม ไปกราบถวายบังคมลาพร้อมด้วยหนังสือกราบบังคมทูลลา โดยติดต่อที่กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง ในพระบรมมหาราชวัง ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๕.๐๐ น. ทุกวันไม่เว้นวันหยุดราชการ พร้อมทั้งนำใบมรณบัตรและหลักฐานที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นสูงสุดที่ได้รับไปแสดงแก่เจ้าหน้าที่กองพระราชพิธี เพื่อการจัดชั้นของเครื่องเกียรติยศประกอบศพได้ถูกต้อง ส่วนพระสงฆ์สมณศักดิ์ ไม่ต้องมีดอกไม้ รูปเทียน เป็นหน้าที่ของกรมการศาสนาแจ้งกรมรณภาพและขอพระราชทาน

พานถวายบังคมลา

ตัวอย่างหนังสือกราบบังคมทูลลา

วันที่ เดือน พ.ศ.

ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

ดอกไม้ธูปเทียนของข้าพระพุทธเจ้า.....(ชื่อผู้ถึงแก่กรรม).....เครื่องราชอิสริยาภรณ์.....อา
ยุ.....ปี ข้าราชการ..... ชั้น..... ลี้ภัย.....

ขอพระราชทานกราบถวายบังคมลา ถึงแก่.....ด้วยโรค.....

ที่ อำเภอ..... จังหวัด..... เมื่อวันที่
..... เดือน พ.ศ. เวลา น.

ควรมิควรรแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ขอเดชะ

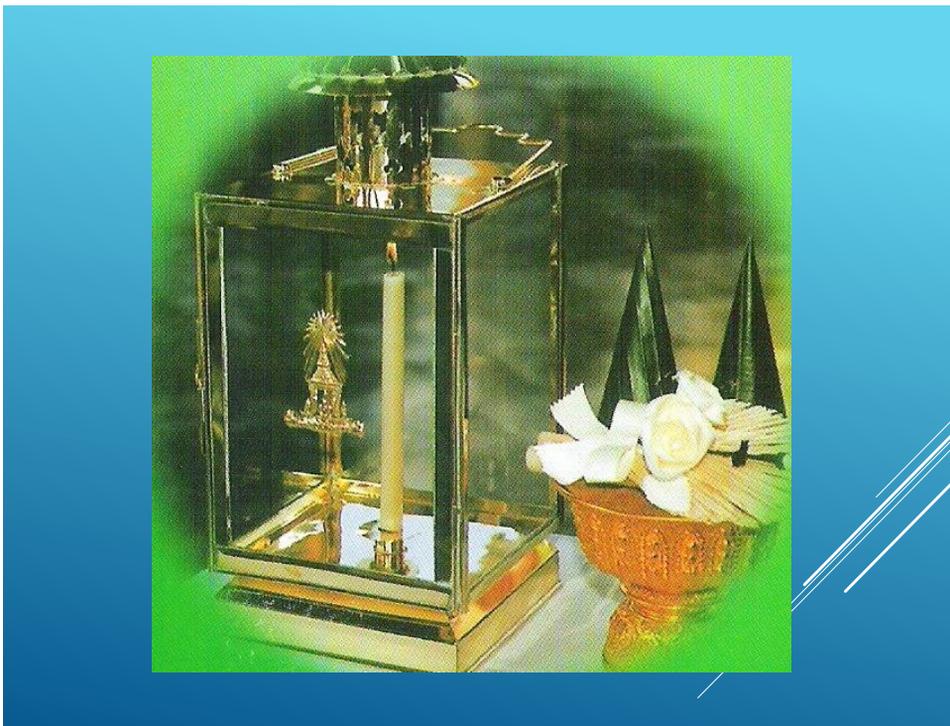
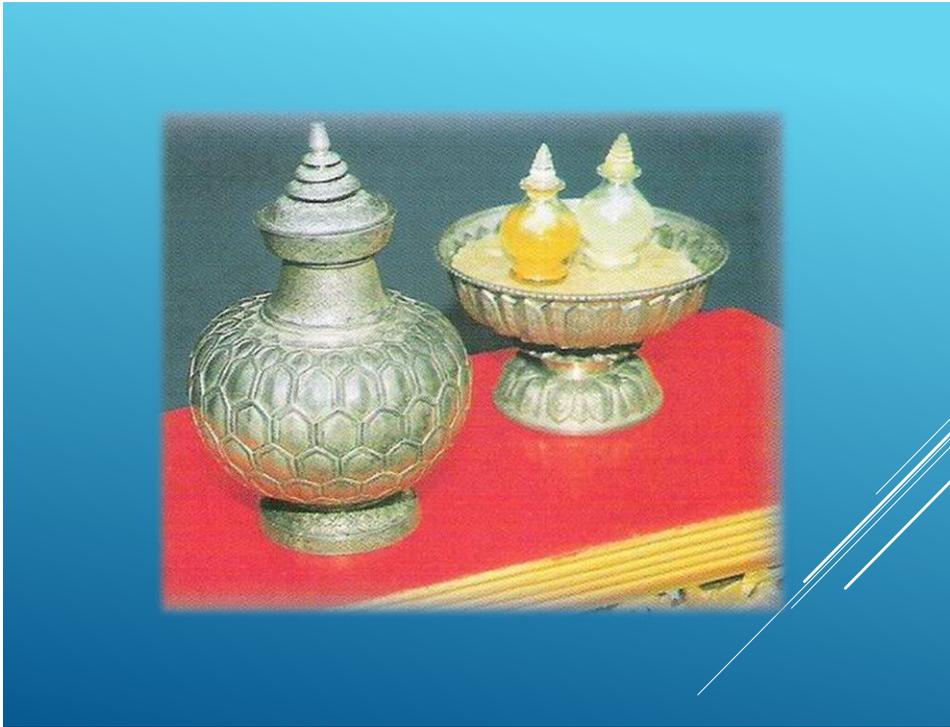
การขอพระราชทาน เจ้าภาพหรือทายาท จะต้องจัดดอกไม้ 1 กระถง รูปไม้ระกำ 1 ดอก เทียน 1 เล่ม มีพานพร้อม
ไปกราบถวายบังคม

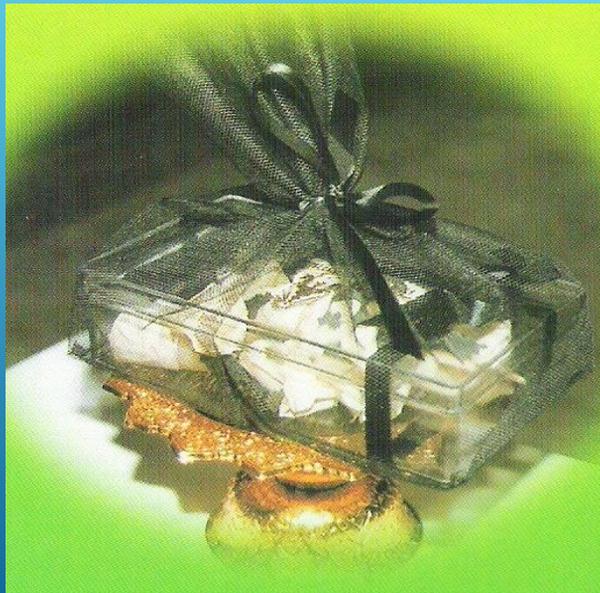
หมายเหตุ หนังสือกราบบังคมทูลลานั้น ไม่ต้องลงนามท้ายหนังสือ

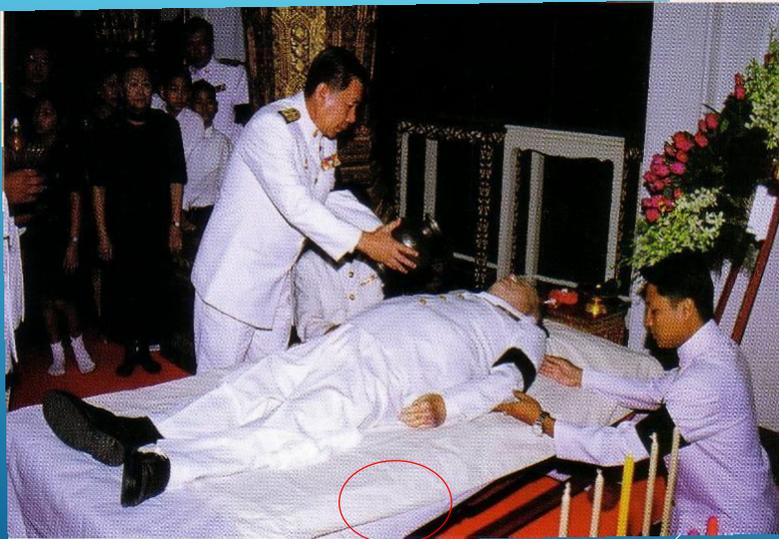

- จัดดอกไม้กระถาง ๑ กระถาง
- รูปไม้ระกำ ๑ กำ เทียน ๑ เล่ม
- หนังสือถวายบังคมลา

เครื่องเกียรติยศประกอบศพ(โกศและหีบ)

หีบทองลายสลัก

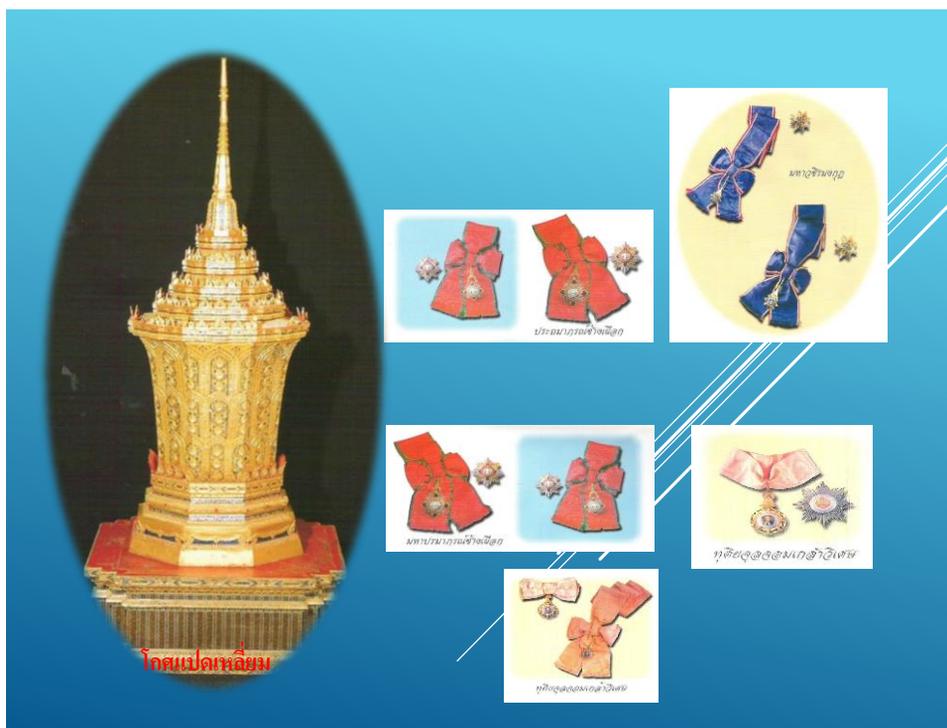
หีบทองลายสลัก

ฐานันดรศักดิ์, ชั้นยศ	เครื่องเกียรติยศที่ได้รับพระราชทานเมื่อสิ้นชีวิต	เครื่องเกียรติยศที่ได้รับพระราชทานเมื่อพระราชทานเพลิง
<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก (ท.ช.) - ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย (ท.ม.) - ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทุติยดิเรกคุณาภรณ์ (ท.ด.) 	<p>น้ำหลวง หีบทองลายสลัก</p>	<p>เพลิงหลวง รถอัญเชิญหีบศพ</p>
<ul style="list-style-type: none"> - บิดามารดาของผู้ดำรงตำแหน่งองคมนตรี นายกรัฐมนตรี ประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา ประธานองค์กรต่าง ๆ ที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ ที่ถึงแก่กรรมในขณะบุตรดำรงตำแหน่ง - ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตติยจุลจอมเกล้าวิเศษ (ต.จ.ว.) 	<p>น้ำหลวง หีบทองลายสลัก ฉัตรเบญจา ๔ ปี กลองชนะ ๑๐ ประโคมเวลา รับพระราชทานน้ำอาบศพ</p>	<p>เพลิงหลวง รถอัญเชิญหีบศพ ฉัตรเบญจา ๑๐ แห่งเวียนมรุ ปี กลองชนะ ๑๐ ประโคมเวลาเวียนมรุ และเวลารับพระราชทานเพลิง</p>

โกศโก

ฐานันดรศักดิ์, ชั้นยศ	เครื่องเกียรติยศที่ได้รับพระราชทานเมื่อสิ้นชีวิต	เครื่องเกียรติยศที่ได้รับพระราชทานเมื่อพระราชทานเพลิง
- ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.) - ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ปฐมดิเรกคุณาภรณ์ (ป.ด.) - ผู้ที่ได้รับพระราชทานตราทูตยศจอมเกล้า (ท.จ.) - พระราชคณะชั้นบรมม	น้ำหลวง โกศโก ฉัตรเบญจา ปี่ กลองชนะ ประโคมเวลา รับพระราชทานน้ำอาบศพ น้ำหลวง โกศโก ไตรครองถวายเป็นสุกัณฑ์ ฉัตรเบญจา ปี่ กลองชนะ ๑๐ ประโคมเวลา รับพระราชทานน้ำสรงศพ	เพลิงหลวง รถวอเชิญโกศศพ ฉัตรเบญจา ๑๐ แห่งเวียนนม ปี่ กลองชนะ ประโคมเวลาเวียนนม และเวลารับพระราชทานเพลิง เพลิงหลวง รถวอเชิญโกศศพ ฉัตรเบญจา ๑๐ แห่งเวียนนม ปี่ กลองชนะ ๑๐ ประโคมเวลาเวียนนมและเวลา รับพระราชทานเพลิงพระราชทานผ้าไตร ๕ ไตร ทอดถวายพระสงฆ์บังสุกุลก่อน รับพระราชทานเพลิง (ถ้าเสด็จพระราชดำเนินทรงทอดผ้าไตร ๑๐ ไตร บังสุกุลบนพลับพลาแล้วเสด็จขึ้นเมรุพระราชทานเพลิง)

โกศแปดเหลี่ยม

ฐานันดรศักดิ์, ชั้นยศ	เครื่องเกียรติยศที่ได้รับ พระราชทานเมื่อสิ้นชีวิต	เครื่องเกียรติยศที่ได้รับพระราชทาน เมื่อพระราชทานเพลิง
<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประถมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.) - ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มหาวชิรมงกุฎ (ม.ว.ม.) - ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.) - ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษ (ท.จ.ว.) 	น้ำหลวง โกศแปดเหลี่ยม ฉัตรเบญจา ปี กลองชนะ ๑๐ ประโคม วัลรับพระราชทานน้ำอาบศพ พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม ๓ คืน	เพลิงหลวง รถอัญเชิญโกศศพ ฉัตรเบญจา ๑๐ แห่งเวียนเมรุ ปี กลองชนะ ๑๐ ประโคม เวลาเวียนเมรุ และเวลารับ พระราชทานเพลิง พระราชทานผ้าไตร ๕ ไตร ทอดถวายพระสงฆ์บังสุกุล ก่อนรับพระราชทานเพลิง (ถ้าเสด็จพระราชดำเนิน พระราชทานผ้าไตร ๑๐ ไตร ให้ทายาทเชิญไปทอดถวาย พระสงฆ์บังสุกุลที่โกศศพ แล้วทรงจุดฝึกแกลพระราชทานเพลิงศพ)

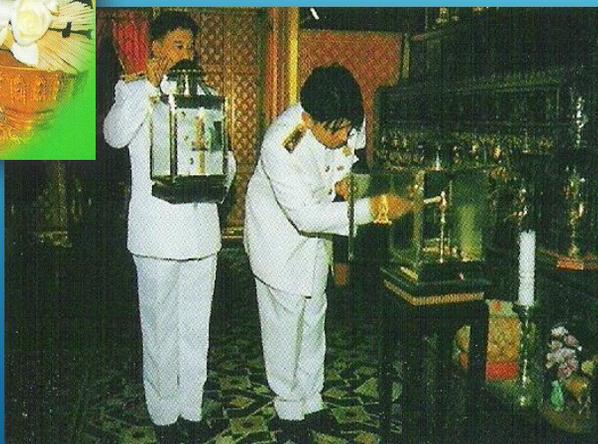
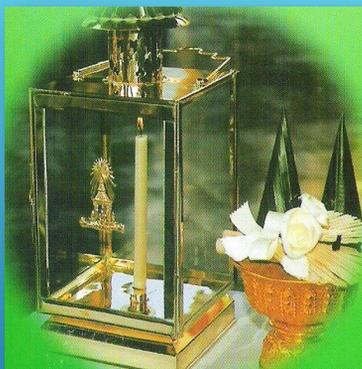
ฐานันดรศักดิ์, ชั้นยศ	เครื่องเกียรติยศที่ได้รับ พระราชทานเมื่อสิ้นชีวิต	เครื่องเกียรติยศที่ได้รับพระราชทาน เมื่อพระราชทานเพลิง
-พระราชกณะชั้นรองกณะรอง (หิรัญบัฏ)	น้ำหลวง โกศแปดเหลี่ยม ไตรครองถวายเป็นศูภกัมภ ฉัตรเบญจา ปี กลองชนะ ๑๐ ประโคม เวลารับพระราชทานน้ำสรงศพ พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม ๑ คืน	เพลิงหลวง รถอัญเชิญโกศศพ ฉัตรเบญจา ๑๐ แห่งเวียนเมรุ ปี กลองชนะ ๑๐ ประโคม เวลาเวียนเมรุ และเวลารับ พระราชทานเพลิง พระราชทานผ้าไตร ๕ ไตร ทอดถวายพระสงฆ์บังสุกุล ก่อนรับพระราชทานเพลิง (ถ้าเสด็จพระราชดำเนิน ทรงทอดผ้าไตร ๑๐ ไตร บังสุกุลบนพลับพลา แล้ว เสด็จขึ้นเมรุพระราชทานเพลิง)

หลักเกณฑ์ในการขอพระราชทานเพลิงศพ หีบเพลิง และดินฝังศพ เป็นกรณีพิเศษ

๑. ผู้ที่เนื่องในราชสกุล ชั้นหม่อมราชวงศ์และหม่อมหลวง
๒. ผู้ที่ได้รับพระราชทานเหรียญราชรุจิ เหรียญกล้าหาญ และเหรียญชัยสมรภูมิ
๓. บิดามารดาของข้าราชการระดับ ๖ ขึ้นไป
ข้าราชการตามระบบจำแนกประเภท ตำแหน่งระดับชำนาญการขึ้นไป
๔. บิดามารดาของผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
“ตริตาภรณ์ช้างเผือก” (ต.ช.) ขึ้นไป
๕. บิดามารดาของข้าราชการฝ่ายทหาร ตำรวจ ชั้นยศตั้งแต่ พันโท
นาวาโท นาวาอากาศโท และพันตำรวจโทขึ้นไป
๖. พนักงานรัฐวิสาหกิจระดับสูง
๗. บิดามารดาของพระสมณศักดิ์ ตั้งแต่ชั้น “พระครูสัญญาบัตร” ขึ้นไป

๘. ผู้ปฏิบัติหน้าที่ดังต่อไปนี้ ที่ถึงแก่กรรมในขณะดำรงตำแหน่ง
 - กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
 - นายก และสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบล
 - นายก และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - นายกเทศมนตรี และ สมาชิกสภาเทศบาล
 - สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และ สมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร
 - นายกเมืองพัทยา และ สมาชิกสภาเมืองพัทยา
๙. ผู้บริจาคทรัพย์สินเพื่อการกุศลคิดเป็นมูลค่าไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๑๐. ผู้ที่บริจาคร่างกายหรืออวัยวะแก่สภากาชาดไทย โรงพยาบาลของรัฐ หรือสถานศึกษาเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์
๑๑. ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ ชั้นยศต่ำกว่าสัญญาบัตร ที่เสียชีวิตขณะปฏิบัติหน้าที่
๑๒. ผู้ที่ทำคุณประโยชน์ให้กับสังคมและประเทศชาติ

การขอหีบเพลิงพระราชทาน

กรณีที่มีการขอพระราชทานเพลิงศพ แต่ศพอยู่ต่างจังหวัด (ห่างจากสำนักพระราชวังเกิน ๕๐ กิโลเมตร) นั้น เมื่อกระทรวงเจ้าสังกัด ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือเจ้าภาพ แล้วแต่กรณี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักพระราชวังแล้ว หากศพนั้นอยู่ในเกณฑ์ ทางสำนักพระราชวังจะมีหมายรับสั่งแจ้งให้เจ้าภาพศพทราบ เพื่อให้เจ้าภาพหรือผู้แทนไปขอรับหีบเพลิงพระราชทานที่กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง เมื่อได้รับแล้ว ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑. เชิญหีบเพลิงพระราชทาน ไปวางที่ศาลากลางจังหวัด อำเภอหรือหน่วยราชการที่สังกัดในท้องที่ หรือที่บ้านแล้วแต่กรณี โดยจัดโต๊ะปูผ้าขาวขนาดพอเหมาะ ๑ ตัว และควรมีพานรองรับหีบเพลิงพระราชทานนั้นด้วย
๒. เมื่อถึงกำหนดวันพระราชทานเพลิงศพ ให้ทางเจ้าภาพจัดหาเจ้าหน้าที่ หรือญาติที่เป็นข้าราชการแต่งเครื่องแบบปกติขาวไว้ทุกข์ เพื่อเชิญหีบเพลิงพระราชทาน พร้อมด้วยพานรอง (หนึ่งหีบต่อหนึ่งคน) ไปยังเมรุที่จะประกอบพิธี และก่อนที่จะเชิญขึ้นตั้งบนเมรุนั้น ควรให้ศพขึ้นตั้งบนเมรุให้เรียบร้อยก่อน แล้วจึงเชิญพานหีบเพลิงพระราชทาน ไปตั้งไว้ด้านศีรษะศพ (บนโต๊ะที่ตั้งหีบเพลิงจะต้องมีผ้าปูให้เรียบร้อย และห้ามมิให้นำสิ่งหนึ่งสิ่งใดวางร่วมอยู่ด้วยเป็นอันขาด) เมื่อเชิญเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เชิญค้ำบเคาระศพหนึ่งครั้ง แล้วจึงลงจากเมรุ
๓. ขณะที่เชิญพานหีบเพลิงพระราชทานไปนั้น ต้องระมัดระวังกิจกรรมารยาทโดยลำรวม ไม่ต้องทำความเคารพผู้ใด และไม่ต้องเชิญหีบเพลิงพระราชทานเดินตามหลังผู้หนึ่งผู้ใดเป็นอันขาด

๔. ผู้ที่ไปร่วมงานพระราชทานเพลิงศพ ทั้งประชาชน ข้าราชการ และพนักงานลูกจ้าง รัฐวิสาหกิจ ควรแต่งกายเครื่องแบบไว้ทุกข์ ตามประเพณีนิยม ในกรณีลูกหลานหรือญาติ รวมทั้งผู้ที่เคารพนับถือผู้วายชนม์ที่รับราชการ จะแต่งกายชุดปกติขาวไว้ทุกข์ ก็จะเป็นเกียรติแก่ผู้วายชนม์ และยังเป็นบวเป็นการถวายพระเกียรติ
๕. ผู้ที่ตั้งแถวรอรับหีบเพลิงพระราชทานเดินไปสู่เมรุ ควรเป็นเจ้าภาพงาน การแต่งกายควรแต่งเครื่องแบบไว้ทุกข์ตามประเพณีนิยม ในกรณีที่เป็นข้าราชการ แต่งกายปกติขาวไว้ทุกข์
๖. ระหว่างที่เจ้าหน้าที่ เชิญหีบเพลิงพระราชทานเดินไปสู่เมรุนั้น ประชาชนที่มา ร่วมงานควรนั่งอยู่ในความสงบโดยมิต้องยืนขึ้น ไม่ต้องทำความเคารพและไม่มี การบรรเลงเพลงอย่างใดทั้งสิ้น เพราะยังไม่ถึงขั้นตอนของพิธีการ เจ้าหน้าที่ผู้เชิญ ก็มิใช่ผู้แทนพระองค์ เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

๗. เมื่อถึงกำหนดเวลาพระราชทานเพลิง ให้เจ้าภาพเชิญแขกที่มาในงานที่มีอาวุโสสูงสุด ขึ้นเป็นประธานจุดเพลิง **ประธานในพิธีจุดเพลิงที่อาวุโสสูงสุดนั้น หมายถึงอาวุโสทั้งในด้านคุณวุฒิและวัยวุฒิ ทั้งนี้** หากมีพระราชวงศ์ตั้งแต่ชั้นหม่อมเจ้าขึ้นไป หรือราชสกุลที่มีเกียรติในราชการ ซึ่งศพหรือทายาทอยู่ได้บังคับบัญชา หรือเป็นผู้ที่เคารพนับถือแล้วสมควรเชิญบุคคลนั้นเป็นประธาน
๘. ในกรณีที่มีการอ่านหมายรับสั่ง ประวัติผู้วายชนม์ สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ควรอ่านตามลำดับดังนี้

หมายรับสั่ง แสดงถึงการได้รับพระราชทานเพลิงศพ

ประวัติผู้วายชนม์ เพื่อประกาศเกียรติคุณ

สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

หมายเหตุ การอ่านหมายรับสั่ง ประวัติผู้วายชนม์ สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

นั้นเป็นขั้นตอนที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม ส่วนการลงท้ายสามารถอ่านชื่อบุคคลผู้เป็นทายาททั้งหมด หรือจะออกชื่อแต่เจ้าภาพก็ย่อมได้

การพระราชทาน ดินผึ้งศพ

การพระราชทาน ดินฝังศพ

การจำหน่ายซองถวายเงิน

ขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี
โดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

งานเลขานุการกิจฯ (หน่วยการประชุมและพิธีการ)

โทร. 0 2849 6203-5